

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.**
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. **Редакційна колегія:** Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** Т. Гранчак, С. Горова, О. Симоненко, І. Соколова. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.htm. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 33
(30 квітня 2013 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	21
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	27
ПОЛІТИКА	35
ЕКОНОМІКА.....	41
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	46

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент: Підписання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС має відбутися в листопаді

Підписання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС має відбутися під час саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі в листопаді. Таке переконання висловив Президент України В. Янукович під час зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Польща Р. Сікорським, міністром закордонних справ Литовської Республіки Л. Лінкявічюсом, міністром закордонних справ Королівства Нідерланди Ф. Тіммермансом та міністром європейських справ Королівства Данія Н. Вамменом.

«Переконаний у тому, що наші зусилля приведуть до успіху. Ми сподіваємося, що в листопаді у Вільнюсі буде підписана Угода про асоціацію та створення зони вільної торгівлі», – підкреслив Президент України.

Глава держави зазначив, що Україна цінує допомогу своїх європейських партнерів у питаннях інтеграції до ЄС.

«Ми надзвичайно високо цінуємо допомогу наших друзів – друзів України в питаннях європейської інтеграції. Мені приємно відзначити, що ваш сьогоднішній візит є підтвердженням того, що ми цю справу робимо спільно», – додав В. Янукович.

У свою чергу міністр закордонних справ Республіки Польща Р. Сікорський позитивно оцінив хід реформ, ініційованих Президентом України.

«Це дуже добре для відносин між Україною та Європейським Союзом, але, на нашу думку, це особливо важливо для України», – наголосив міністр закордонних справ Польщі.

За словами Р. Сікорського, він і його колеги мають намір допомогти в досягненні спільного успіху Україні та ЄС. «У нас є можливість досягнути історичного успіху для вашої країни», – зазначив він.

Міністр закордонних справ Польщі також подякував Президенту України за нещодавнє ухвалення рішення у сфері правосуддя, зокрема про помилування (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/27544.html>). – 2013. – 25.04).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Базування Чорноморського флоту Росії в Україні: проблеми та перспективи

У російсько-українських відносинах проблемне питання щодо перебування на українській території російського Чорноморського флоту (ЧФ) навіть після підписання так званих «харківських угод»¹ так і не вдалося зняти з порядку денного.

За даними інформаційних джерел, Україна і Росія у 2012 р. зробили крок назад, порівняно з 2011 р., у питаннях впорядкування функціонування Чорноморського флоту РФ на українській території. Існуюча юридична база не врегулює низки проблемних аспектів, що стосуються перебування російського флоту на території України. За підрахунками аналітиків цих питань набирається більше 40.

Одне з них, наприклад, стосується продовження Чорноморським флотом РФ практики суборенди, незважаючи на те що раніше російські чиновники заявляли про припинення таких дій. Про це в коментарі ZN.UA заявив директор міжнародних програм Центру НОМОС Д. Штибліков. «Частина територій і об'єктів, які не використовуються за призначенням, здається в суборенду приватним структурам зі зміною цільового призначення, у тому числі в комерційних цілях. При цьому податки не сплачуються. Суборенда здійснюється, головним чином, у двох напрямках: оренда земельних ділянок, насамперед морських причалів, і передача в оренду приміщень та майна», – стверджує Д. Штибліков.

За даними експерта, налічується 150–200 об'єктів, які російський Чорноморський флот здає в суборенду.

При цьому, за повідомленнями в ЗМІ, землі, які зайняті підрозділами ЧФ Росії, цікавлять і севастопольських чиновників, і українських бізнесменів. «Землі Чорноморського флоту роздавалися і роздаються. Найчастіше за участю наших місцевих чиновників», – сказав Д. Штибліков і навів приклад з аеродромом «Херсонес», який збиралися зайняти люди, які отримали на даній території земельні ділянки від Севастопольської міськкадміністрації. Ситуація і до цього часу залишається невирішеною.

На існуванні проблемних питань між Україною та Росією у сфері ЧФ наголошує також міністр економіки П. Порошенко. Він, зокрема, звертає увагу на питання інвентаризації об'єктів Чорноморського флоту Росії в

¹ 21 квітня 2010 р. президенти Росії та України – Д. Медведєв і В. Янукович у результаті переговорів у Харкові домовилися продовжити термін перебування російської бази в Криму на 25 років, починаючи з 2017 р., коли закінчується дія нинішньої угоди, з правом її продовження ще на п'ять років. Влада пояснила таку угоду домовленістю «Газпрому» і «Нафтогазу» про пільгові ціни (знижки) на газ для України. Дана угода була ратифікована Верховною Радою 27 квітня 2010 р.

Севастополі. «Питання інвентаризації об'єктів ЧФ РФ є принциповим. Альтернативи не існує, її необхідно провести, включно з інвентаризацією земельних ділянок, потреба в якій виникла після порушення питання про сплату ЧФ РФ оренди за використовувану землю до бюджету Севастополя», – сказав міністр.

На сьогодні не існує жодного договору оренди на жоден об'єкт або земельну ділянку, які займає в Криму Чорноморський флот РФ.

Цих договорів немає, бо від початку не була проведена інвентаризація та оцінка вартості об'єктів і земельних ділянок, пише в статті для ZN.UA оглядач В. Кравченко. Автор статті нагадує, що угода про розрахунки за ЧФ РФ визначає основні параметри оренди, однак цей документ сам по собі не є договором оренди. «Інвентаризація – це інструмент, необхідний Україні для того, щоб підписати договори оренди. Майном України користуються вже 20 років, воно зношується, приходить у непридатність, а ми не маємо жодної інформації ні про ціну цього майна, ні про його стан», – наголосив Д. Штиблєков.

Деякі об'єкти, що використовуються російськими моряками, навіть не внесені в додаток № 2 до угоди між Україною та Росією про розміри й параметри поділу ЧФ Росії. Ідеться, зокрема, про 13 причальних споруд у Севастополі.

Хоча формально Київ і Москва домовилися провести інвентаризацію ще на початку 2000-х років, цей процес досі не завершений.

На думку П. Порошенка, вирішення питання інвентаризації об'єктів ЧФ РФ залежить виключно від мистецтва ведення переговорів і відповідальність за це лежить на Міністерстві закордонних справ.

Ще один аспект, що потребує правового врегулювання, стосується порядку переміщень, пов'язаних з діяльністю підрозділів ЧФ РФ поза місцями їхньої дислокації, використання гідрографічних об'єктів у Криму, а також порядку модернізації російського флоту.

Нагадаємо, переговори з питань модернізації ЧФ РФ, яка згідно з чинною правовою базою між країнами повинна проходити суворо за принципом «тип на тип» і «клас на клас» за згодою української сторони, тривають до цього часу.

В українській опозиції впевнені, що переозброєння ЧФ РФ посилить екологічну, економічну, а також гуманітарну небезпеку, яку флот, на думку опозиції, і так створює своєю присутністю в Криму.

Україна не повинна давати дозвіл на переозброєння Чорноморського флоту Росії за будь-яких умов, адже це створить додаткову загрозу суверенітету України. Таку думку висловив народний депутат («Батьківщина») В. Кириленко. «Ми не знаємо, на якому театрі військових дій може бути використано Чорноморський флот, і це ще один чинник нестабільності і небезпеки, яка виходить від нього. Тому, я вважаю, потрібно повернутися до статусу-кво, тобто, до стану, який був до підписання Харківських угод», – заявив політик.

Він зазначив, що, погоджуючись на переозброєння ЧФ і при цьому

виставляючи якісь умови Росії, «ми повторимо помилку 2010 р.». «Підписуючи Харківські угоди, ми погодилися на продовження реального перебування флоту в Криму в обмін на ефемерну знижку в ціні на газ, що розчинилася дуже скоро, у міру підвищення цін на блакитне паливо», – резюмував він.

Ще одним проблемним питанням у переговорах щодо базування Чорноморського флоту Росії в Криму є сплата податків за ввезення товарів для ЧФ РФ, вирішення якого досі не зрушилося з місця. Москва як і раніше наполягає на звільненні від сплати такого податку, а у Києва – протилежна позиція.

У результаті Міноборони Росії звернулося до Міноборони України з проханням врегулювати митні процедури, необхідні, зокрема, і для переозброєння Чорноморського флоту.

Про це повідомив глава українського оборонного відомства П. Лебедєв на брифінгу у військовому навчальному центрі «Десна». «Міністерство оборони Росії звернулося з тим, що вони планують проводити переозброєння свого Чорноморського флоту і попросило врегулювати питання митних процедур», – сказав П. Лебедєв.

Міністр пояснив, що питання митних процедур не лежить у компетенції оборонного відомства, тому Міноборони оформить відповідні документи і передасть їх у (ЄС) Міністерство доходів і зборів, у Кабінет Міністрів і в Міністерство фінансів.

«Бажання Росії зрозуміле, адже технології ідуть вперед і бажання переозброїти свій флот – справедливе. Тому необхідно вирішити всі питання на законодавчому рівні, враховуючи інтереси, у тому числі. України як позаблокової країни», – підкреслив глава українського оборонного відомства.

Він також повідомив, що Україна і Росія планують оновити склад робочих груп, які займаються питаннями базування Чорноморського флоту РФ.

«Угода щодо ЧФ РФ підписана ще 18 років тому, створено близько 80 робочих груп і всіляких підкомісій, але маса поточних питань на сьогоднішній день не вирішені. Моя думка, що ця проблема ховається в кут і не було бажання її вирішувати», – резюмував міністр, говорячи про результати зустрічі зі своїм російським колегою С. Шойгу.

Він зазначив, що сторони домовилися переглянути склад діючих робочих груп для активізації їх діяльності з питань базування ЧФ РФ у Криму.

До того ж Прем'єр М. Азаров заявив, що Україна і Росія ведуть переговори щодо модернізації Чорноморського флоту Російської Федерації з можливістю використання українських суднобудівних заводів. Прем'єр розраховує, що такі переговори завершаться підписанням угоди. Таким чином, М. Азаров розраховує, що українські суднобудівні заводи будуть забезпечені додатковою роботою. Це також могло б істотно наповнити держбюджет.

Однак схоже на те, що відповідь на пропозицію М. Азарова стосовно можливості ремонтувати російські кораблі на українських заводах була дана в російському виданні «Известия» за 2 квітня, де була опублікована стаття «Путін заборонив ремонтувати російські бойові кораблі за кордоном». Суть повідомлення зводилася до такого – президент Росії відхилив пропозицію міністра оборони РФ С. Шойгу обслуговувати кораблі ВМФ за межами країни. Як пишуть «Известия», «президент категорично відкинув пропозицію Шойгу і доручив організувати роботу по ремонту кораблів на російських верфях. Зараз цим займається віце-прем'єр з ОПК Д. Рогозін».

Певні зрушення в цьому контексті у двосторонніх відносинах України й Росії оглядачі пов'язують з активізацією переговорного процесу між російським та українським оборонними відомствами: 22 березня відбулася зустріч міністра оборони РФ С. Шойгу і начальника Генштабу України В. Заман, на якій було обговорено питання перебування на території України Чорноморського флоту Росії і використання елементів його інфраструктури кораблями Військово-морських сил Збройних сил України, повідомили в Управлінні прес-служби і інформації Міноборони РФ.

За словами представника Міноборони, учасники переговорів розглянули питання, що стосуються стратегічного партнерства, проведення спільних заходів оперативної і бойової підготовки, військово-технічної співпраці, а також обмінялися досвідом реформування Збройних сил обох держав. У рамках спільної оперативної та бойової підготовки у 2013 р. заплановано проведення російсько-українсько-білоруського навчання «Слов'янська співдружність-2013» та російсько-українського навчання «Фарватер миру-2013», участь представників Збройних сил України в спільному навчанні з бойовою стрільбою «Бойова співдружність-2013», заходи чорноморської військово-морської групи оперативної взаємодії «Блексіфор».

При цьому слід зазначити, що російське керівництво не має наміру обмежувати себе тільки вищезгаданими навчаннями.

Уже 28 березня о четвертій годині ранку (друга ніч за київським часом), повертаючись із ПАР, де у березні цього року відбувся саміт БРІКС, президент РФ В. Путін віддав наказ про проведення військових навчань у районі Чорного моря. Відповідно до наказу кораблі російського флоту вийшли з розташованого на території України Севастополя. Це перша за 20 років несподівана перевірка бойової готовності російського флоту. Якщо дослідити вже нову історію російського ВМФ після 1991 р., то за цей час подібних раптових перевірок такого масштабу на флотах не проводилося взагалі.

«Сьогодні о четвертій ранку президент РФ і верховний головнокомандуючий віддав наказ міністру РФ почати широкомасштабні військові навчання в районі Чорного моря. Ідеться про великомасштабну раптову перевірку-навчання», – повідомив 28 березня речник Кремля Д. Песков. Головна мета цих навчань – перевірити бойову готовність і злагодженість дій підрозділів, додав він. «Це дійсно була раптова перевірка», – сказав Д. Песков, зазначивши, що саме о четвертій ранку міністр оборони

отримав конверт із відповідним наказом.

Що стосується технічних деталей, у навчаннях, організованих у територіальних водах Росії, взяли участь близько 7 тис. осіб. Було задіяно 30 кораблів, близько 250 бронемашин, до 50 артилерійських гармат різного призначення, до 20 бойових літаків і вертольотів, війська швидкого розгортання, ВДВ.

За повідомленням Міністерства оборони Росії, навчаннями в Чорному морі керував начальник Генерального штабу Збройних сил, генерал-полковник В. Герасимов. «Широкомасштабна перевірка проводиться з метою оцінки готовності військ виконувати завдання за призначенням, а також виявлення проблемних питань військового будівництва», – ішлося в повідомленні Міноборони.

Протягом трьох днів (28–30 березня) кораблі і судна відпрацювали десятки вправ і виконали безліч завдань. У суботу, 30 березня, кораблі та судна завершили виконання всіх поставлених завдань, і в неділю вранці 31 числа повернулися в пункти постійної дислокації. Як повідомляють ЗМІ, у Севастополі кораблі зустрічали особливо, як переможців, які повернулися з бойових дій. Більше сотні жителів міста-героя зустрічали кораблі з піднятими російськими та Андріївськими стягами. Командувач Чорноморським флотом віце-адмірал О. Федотенко високо оцінив дії чорноморців, подякувавши їм за виконану роботу: «Мені, як командувачу флотом, не соромно за виконану роботу. Так, ми не приховуємо, були огріхи і недоліки, були упущення, які будуть детально і уважно розібрані в ході аналізу виконання бойових завдань».

У свою чергу президент РФ В. Путін прибув у п'ятницю, 29 березня, у Краснодарський край, щоб особисто перевірити хід великомасштабних військових навчань у районі Чорного моря і разом з міністром оборони С. Шойгу облетів район навчань. Як стало відомо пізніше, верховний головнокомандувач президент В. Путін залишився задоволений проведеним заходом та сказав, що подібні перевірки будуть проводитися і в інших військових округах Росії.

За словами експертів, опитаних Російською службою «Голоса Америки» військові навчання російського ЧФ стали абсолютною несподіванкою для Заходу. Як зазначає джерело, вони є «демонстрацією сили і державного гніву», а мовою дипломатії означають готовність твердо захищати свої інтереси.

Незважаючи на те що, згідно з міжнародними правилами, попереджати зарубіжних партнерів про це було не обов'язково, на раптові російські навчання надійшла негативна реакція. Джерела в країнах НАТО заявили: «Партнери так не роблять».

Нагадаємо, відповідно до Віденського документа щодо заходів зміцнення довіри і безпеки від 2011 р., держави-члени Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) повинні як мінімум за 42 дні інформувати закордонних партнерів про сухопутні навчання, якщо в них бере участь понад 9 тис. осіб, 250 бойових танків, 550 броньованих машин або

250 самохідних та буксирувальних артилерійських знарядь, мінометів і реактивних систем залпового вогню (калібру 100 мм і більше).

Військово-морські навчання ж, як пояснив старший віце-президент російського ПДР – Центру (Центр політичних досліджень Росії. – Ред.) генерал-лейтенант запасу Є. Бужинський, «ніякими угодами про заходи довіри не охоплені». За словами експерта, Росія неодноразово пропонувала західним партнерам включити подібні навчання в категорію тих, які підлягають обов'язковому повідомленню, однак проти цього виступали США і низка інших західних країн, які відстоюють «непорушність принципу свободи мореплавання».

Незважаючи на це, новина про проведення незапланованих великомасштабних військових навчань у Чорному морі була сприйнята за кордоном з подивом. Високопоставлене дипломатичне джерело в одній із країн-членів НАТО заявило, що «хоча з формального погляду Росія, імовірно, і має рацію (заявляючи, що вона не зобов'язана була нікого заздальгідь попереджати), але все ж партнери так не чинять».

«Проте члени НАТО завжди намагаються завчасно інформувати Москву про підготовлювані навчання, оскільки ми домовилися зміцнювати взаємну довіру та транспарентність», – наполягає дипломатичне джерело в одній з країн Альянсу. «Все одно могли сказати про це НАТО. Ми вміємо зберігати таємницю», – заявив замісник Генерального секретаря НАТО О. Вершбоу.

Зі свого боку офіційний представник держдепартаменту США В. Нуланд зазначає, що «Росія вже проводила навчання в Чорному морі. Це не новина» і керівництво США не вбачає в цьому жодних проблем. «У рамках ОБСЄ у нас є так званий віденський документ, що передбачає транспарентність у сфері безпеки між країнами-членами ОБСЄ. Тож, коли мова йде про навчання в Чорному морі, якщо чесно, хай чиї б вони були, нас цікавить їхня відповідність процедурам, передбаченим віденським документом», – сказала В. Нуланд.

Незалежний військовий експерт П. Фельгенгауер вважає, що подібні великомасштабні навчання зовсім раптовими не бувають. Але те, як драматично було оголошено про початок навчань, з борту президентського літака, що повертається із саміту БРІКС в ПАР, говорить про політичне підґрунтя подібного рішення. «Це політичний сигнал Заходу, зокрема, Західній Європі у зв'язку з тим, наскільки Росія розлютилася подіями на Кіпрі. Навчання проводяться в тих місцях, де у Росії є великі військові можливості. Сирія теж відіграє важливу роль, але в цілому це показник серйозних змін російської зовнішньополітичної стратегії в поєднанні з іншими подіями, що відбуваються всередині країни. Це остаточна відмова від спроб побудувати партнерські відносини з Європою, зокрема з Німеччиною», – говорить П. Фельгенгауер. Москві, продовжує незалежний військовий експерт, стало зрозуміло, що з проекту співпраці з Брюсселем нічого не виходить. «Кіпрська криза довела російській еліті, що побудувати співпрацю з Європою і привілейовані відносини з Німеччиною не виходить. Одночасно почалися напади на правлячі еліти Німеччини, а саме перевірки російськими

представництвами фондів Конрада Аденауера і Фрідріха Еберта. Ці фонди безпосередньо представляють німецькі правлячі партії в Росії», – сказав експерт. Подібними навчаннями Росія фактично оголошує про свій союз із антизахідними силами, приймаючи Західну Європу за такого ж ворога, як і США. «Почався прямий конфлікт з Європою, російських послів викликають на килим до Берліну та Парижа, але одночасно Росія співпрацює з Пекіном і будує партнерство в рамках Брікса», – резюмував П. Фельгенгауер.

З цього приводу генеральний директор Російської ради з міжнародних справ, президент Фонду «Нова Євразія» А. КОРТУНОВ вважає, що поки зарано говорити, що раптові військові навчання Росії є показником зміни вектора зовнішньої політики. «Звичайно, навчання є сигналом, який надсилається російській еліті, керівництву збройних сил, а також партнерам і сусідам. Проведення великомасштабних військових навчань на дипломатичній мові означає підтвердження готовності твердо відстоювати свої інтереси, якщо така необхідність виникне, у тому числі і в акваторії Чорного моря», – розповів Російській службі «Голос Америки» А. КОРТУНОВ. У цілому, за його словами, в акваторії Чорного моря біля Росії зараз немає таких супротивників, які були в епоху «холодної війни», тому сприймати навчання як демонстрацію сили було б перебільшенням. «Потрібно також враховувати, що Путін після зміни керівництва Міністерства оборони, хоче перевірити ефективність роботи одного з основних силових відомств Росії», – вважає А. КОРТУНОВ.

Рішення президента Росії В. Путіна несподівано почати широкомасштабні навчання в регіоні Чорного моря викликало стурбованість Грузії. Про це йдеться в заяві Міністерства закордонних справ Грузії. «Ці навчання – незвичайні, незаплановані і виходять за межі звичного розташування військових підрозділів, яке приведено у відповідність з Віденською угодою від 2011 р. “Про зміцнення довіри і безпеки”», – йдеться в повідомленні грузинського МЗС.

Міністр оборони Грузії І. Аласанія заявив, що Тбілісі пильно стежить за раптовими великомасштабними російськими навчаннями в Чорному морі, однак прямої загрози не відчуває. «Звичайно ж, Грузія не злякається цих обставин, ми продовжуємо наші навчання спільно з американськими партнерами. У майбутньому в Грузії будуть проведені ще більш масштабні навчання», – заявив міністр. Він додав, що на даному етапі акваторія Грузії не порушена. «Але сам факт того, що ці навчання не були узгоджені з сусідніми країнами, є порушенням визнаної міжнародної практики», – заявив І. Аласанія.

При цьому він повідомив, що подібні порушення з боку Росії не є новиною для Грузії, оскільки російська сторона «окупувала 20 % території нашої країни, повністю порушуючи всі норми міжнародного права».

Тим часом грузинське МЗС все-таки висловило заклопотаність і обурення у зв'язку з «раптовими і провокаційними діями російських військових підрозділів». «Навчання проводяться поблизу морського і сухопутного кордону Грузії. Представники влади Росії не розповсюдили

інформацію про тривалість і точну дислокацію військових частин», – говориться в заяві зовнішньополітичного відомства.

У Тбілісі також зазначили, що дії Росії суперечать інтересам стабільності в Європі. Зі свого боку в МЗС РФ вважають, що «глибока заклопотаність» грузинської сторони військовими навчаннями, які Росія провела на Чорному морі, має «надуманий характер». Офіційний представник МЗС Росії О. Лукашевич прокоментував заяву МЗС Грузії таким чином: «“Глибока заклопотаність” грузинської сторони у зв’язку з навчаннями носить надуманий характер. Це особливо очевидно на тлі цілком адекватної реакції решти світової спільноти», – ці слова наводяться в повідомленні російського зовнішньополітичного відомства. На його думку, «мова йде про чергову непереконливу спробу затушувати справжній стан речей. Адже саме Грузія розв’язала у 2008 р. військовий конфлікт на Кавказі, донині продовжує ухилятися від укладення зобов’язуючих угод про гарантії безпеки з Південною Осетією і Абхазією, які протягом багатьох років були об’єктами погроз і агресивних дій з боку Тбілісі», – зазначив офіційний представник МЗС РФ. «Те, що в Тбілісі продовжують вдаватися до подібних шаблонних пропагандистських трюків, прямо скажімо, погано клеїться із заявами про прагнення до нормалізації відносин з Росією», – підкреслив О. Лукашевич.

У «тривожній манері» також подають інформацію щодо навчань в акваторії Чорного моря і румунські ЗМІ, говорячи про те, що «російський ведмідь робить хвилі», і закликають владу відреагувати на навчання.

Розтиражована ЗМІ новина викликала подив у Румунії та коментарі про зростаючу військову роль РФ у Чорноморському регіоні. На думку румунських журналістів, Бухарест повинен вжити адекватних заходів, враховуючи, що Румунія разом з Болгарією і Туреччиною забезпечує фланги НАТО в цьому районі.

Отже, у Румунії теж занепокоїлись позаплановими навчаннями російського Чорноморського флоту.

А от у Міністерстві закордонних справ України заявляють, що російська сторона попередила Київ про намір провести військові навчання в Чорному морі за участі кораблів Чорноморського флоту. Таким чином, згідно з інформацією МЗС, ніяких підстав для занепокоєння або переживань із приводу проведення РФ навчань немає, оскільки всі процедурні моменти були дотримані.

Чинна нормативна база між Україною і Росією передбачає інформування української сторони у разі участі кораблів та підрозділів ЧФ у подібних заходах. Таке інформування відбувається на регулярній основі напередодні всіх навчань, у яких бере участь ЧФ Росії.

Тим часом у Києві про плани Москви знали ще за шість днів. Про це повідомив в. о. директора департаменту інформаційної політики МЗС Є. Перебийніс. «За даними, які ми отримали від нашого Міністерства оборони, російська сторона у відповідності з усіма двосторонніми угодами, укладеними Україною з РФ, завчасно сповістила українську сторону про проведення цих навчань», – сказав дипломат.

Представник МЗС додав, що, на його думку, навчання не можуть становити якусь загрозу інтересам України. «Навчання проводяться на регулярній основі як Збройними силами України, так і Збройними силами Росії та інших держав. Я не бачу ніяких загроз», – зазначив він.

Зі свого боку, колишній міністр оборони України, представник парламентської фракції Партії регіонів О. Кузьмук повідомив, що не бачить жодних порушень українського законодавства з боку Росії. За його словами, у проведенні навчань немає нічого резонансного, оскільки російські військові базуються на території відповідно до договору. У зв'язку з цим, як зазначив О. Кузьмук, немає нічого дивного в тому, що Росія проводить навчання, оскільки вона повинна займатися оперативною та бойовою підготовкою своїх військ.

Він також повідомив, що сам дізнався про проведення навчань із ЗМІ, однак також бачив офіційну заяву Міністерства закордонних справ України, у якій ідеться про те, що Росія передчасно попередила про проведення військових навчань у Чорному морі.

Також не бачить причин для стурбованості через великомасштабні навчання в районі Чорного моря, які проводила Росія, і не розуміє галасу, що виник навколо цього питання, колишній міністр оборони України (2005–2007), народний депутат (фракція «Батьківщина») А. Гриценко.

«Військові навчання ЧФ РФ – чому стільки галасу? Росія почала військові навчання ЧФ. Коментатори говорять про політичний тиск на Україну, примушуванні до вступу в Митний союз, домішують геополітику... Не бачу причини для такої стурбованості», – написав А. Гриценко на своєму персональному сайті.

Він стверджує, що Росія, згідно з українським законодавством, має право проводити навчання силами і засобами ЧФ РФ.

Екс-міністр оборони також наголошує, що фактів порушення українського законодавства з боку Росії під час навчань не зафіксовано.

А. Гриценко заперечує, що Росія під час таких навчань відпрацьовує якісь агресивні дії проти України, її території чи населення: «Ні. Щось подібне буде помічено – реакція також має бути адекватною».

«Для тих, хто, можливо, не знає: Україна роками проводила і надалі буде проводити навчання своїх сил і засобів на полігонах, які розташовані на території Російської Федерації, у т. ч. із бойовими пусками ракет зенітно-ракетних комплексів дальньої дії С-300 і С-200. Населення РФ і преса на це не звертали увагу», – також зазначив екс-глава українського оборонного відомства. За його словами, це не перші і не останні військові навчання ЧФ РФ: «Доки флот базуватиметься в Україні – доти й будуть і військові навчання».

А. Гриценко бачить проблему не в навчаннях, а в базуванні на території України військового формування іншої держави, «звідси – загрози та стурбованість». «Моя принципова позиція з цього приводу відома, відстоював її завжди, у т. ч. на посаді міністра оборони: ЧФ РФ повинен базуватися в Україні, як було домовлено, тільки до 2017 р. Крапка», –

підкреслив экс-міністр оборони.

У той же час українська опозиція різко відреагувала на проведені навчання, заявивши, що вони порушують міжнародні та Харківські угоди. Зокрема, свою думку з цього приводу висловив депутат від опозиційної націоналістичної партії «Свобода» Ю. Михальчишин. «Ми розуміємо символізм цієї події, але він притягнутий штучно за вуха, адже ЧФ нема чим пишатися. Ми пам'ятаємо, як кораблі ЧФ кілька разів взагалі тонули, це було під час революції після Першої світової, а під час Другої світової флот фактично був знищений. По суті, історія ЧФ безславна. Тож ніякого героїзму ЧФ немає, йому нема чим пишатися. Тому будь-які свята такого характеру, як вони планують, не мають сенсу, підстав і основи для гордості. Ми однозначно засуджуємо подібні заходи», – наголосив депутат.

Також він висловив невдоволення з приводу несподіваних військових навчань, організованих Росією на Чорному морі. «Це психологічний тиск на Україну, демонстрація сили нам як умовного ворога і це – деморалізація частини нашої армії, нашого населення, яке і так через кризові явища не вірить у державну стабільність», – зазначив він.

У проведенні маневрів націоналіст угледів спробу тиску особисто на Президента України В. Януковича («щоб він був більш поступливим»), додавши: «чим ближче до нашої території будуть проведені ці навчання, тим більша загроза нашій державній безпеці».

Депутат висловив думку, що МЗС України мало висловити протест із приводу навчань, а Міністерство оборони – організувати аналогічні маневри з української сторони.

Також член фракції «Свобода» І. Мірошніченко заявив, що «будь-які дії, які іноземні війська або флот здійснюють на території України, повинні узгоджуватися з керівництвом країни. І Україна повинна дати на це свою згоду. Оскільки Росія порушує домовленості, причому систематично, це дає нам законні підстави подати ноту протесту і вимагати звільнити територію України від російських військових формувань».

У зв'язку з цим представники опозиції вирішили перевірити виконання Чорноморським флотом РФ «базових угод про тимчасове перебування на території України». Народні депутати В. Яворівський і В. Пазиняк (обидва – «Батьківщина») зареєстрували у Верховній Раді проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії з розслідування законності підписання Президентом В. Януковичем угод між Україною і Росією про перебування Чорноморського флоту РФ на території країни.

Свій негативний коментар висловив і депутат від опозиційної партії «Батьківщина» С. Соколов. Він сказав, що навчання повинні узгоджуватися з урядом України. На претензію з приводу узгодження як уже було сказано вище, відреагувало МЗС України. За інформацією ЗМІ, у міністерстві стверджують, що про теперішні «раптові» навчання офіційний Київ був заздалегідь попереджений урядом Росії.

За словами депутата Верховної Ради від «Батьківщини» В. Яворівського, влада України також повинна негайно відреагувати на повідомлення

Чорноморського флоту про запланований на 12 травня парад у центрі Севастополя з нагоди 230-річчя ЧФ РФ.

«У Німеччині стоять американські кораблі, база. Якщо бригада змінюється, то не лиши владу на місці, а й А. Меркель ставлять до відома. У нас російські морпіхи захопили наші маяки, на мисі Сарич, наприклад, абсолютно безпардонно захопили маяк. Мене як народного депутата не пустили туди торік... Плюс ціна оренди у нас в рази менша, американці платять близько 2 млрд дол. щороку, у нас росіянами захоплений весь Севастополь, лише 46 причалів використовуються взагалі без обліку, за це ми нібито отримуємо 90 млн дол.! Вони нам і цього не платять, списуючи нібито газовий борг, але він – не державний, а приватних структур, наближених до Кучми. Тож святкування 230-річчя – це чистої води провокація! Як можна відзначати таке буйство ЧФ на нашій території!» – сказав депутат. «Україна повинна була б заборонити це», – переконаний В. Яворівський.

У тому, що навчання Росії на Чорному морі – чергова спроба політичного тиску на Україну переконаний і глава кримсько-татарського меджлису М. Джемільов. В. Путін оголосив екстрені навчання на Чорному морі, щоб створити помилкову ілюзію військової потужності Росії, якої, насправді, немає. «Такі маневри біля нашого кордону у будь-якому випадку небезпечні, це, певною мірою, загроза. Такі навчання повинні бути погоджені з керівництвом України, з Міноборони, згідно з нашими законами. Тобто, про виведення, про перебазування кораблів для навчань нам в обов'язковому порядку повинні повідомити, а наша сторона дати відповідь. Тільки так», – сказав М. Джемільов.

«Але, я думаю, що, у будь-якому випадку, ці навчання, це, скоріше за все, політичний тиск на Україну. Адже ЧФ не становить такої військової потужності, наприклад, у порівнянні з морським військовим флотом тієї ж Туреччини. Тому Росія надуває щоки, показує, що вона імперія, але ж реально Військово-морські сили РФ не модернізовані, там немає реальної мощі», – вважає глава кримсько-татарського меджлису.

З тим, що військові навчання РФ у Чорному морі є психологічним тиском згоден і колишній міністр закордонних справ (2007–2009) В. Огризко. Про це він сказав в ефірі «5 каналу». «Мова йде про черговий елемент психологічної війни, що ведеться проти України... Черговий спосіб психологічного тиску», – наголосив він.

При цьому він зазначив, що не бачить підстав для міждержавного конфлікту, хоча це відбувається на нашій території, і в такому випадку не можна мовчати.

Крім того, В. Огризко висловив упевненість у необхідності денонсації Харківських угод 2010 р. Також він вважає, що Україна повинна сповістити Росію за рік до розірвання цих угод. До того ж В. Огризко підкреслив, що держава має вимагати від Росії виведення її Чорноморського флоту в Севастополі у 2017 р. «Тут питання не стоїть про маневри Чорноморського флоту, а про необхідність виведення з території України в 2017 р. Це питання вирішує відразу купу проблем, з якими ми стикаємося. І значить договір

Харківський повинен бути денонсовано, для цього є ще достатньо часу, а в 2017 р. Чорноморський флот повинен відправитися у бік Новоросійська, де неспроста триває будівництво морської бази Чорноморського флоту», – додав В. Огризко.

Огляд обговорень у зарубіжних ЗМІ «раптових» навчань РФ у Чорному морі засвідчив, що більшість видань робило спроби з'ясувати, якими причинами було обумовлене рішення російського керівництва про їх проведення. Так, видання *Yeni Mesaj* (31.03) пов'язує рішення про початок навчань з деякими кроками, які можуть бути зроблені в рамках вирішення сирійського питання на Близькому Сході. Напередодні ухвалення цього рішення відбулася низка важливих подій: 1) надання сирійській опозиції права представляти Сирію в Лізі арабських держав; 2) на саміті ЛАД озвучено пропозицію про використання розміщених у Туреччині ЗРК «Петріот» для забезпечення безпеки півночі Сирії; 3) принесення прем'єр-міністром Ізраїлю Б. Нетаньяху вибачень Туреччині і «зникнення номінальної напруженості між Туреччиною та Ізраїлем». Імовірно, Росія чує «підземний грім» близького військового втручання країн НАТО у внутрішньосирійський конфлікт або прогнозує введення зон, заборонених для польотів, пишеться у виданні. У зв'язку з цим, як будь-яка велика держава, Росія використовує проведення великих навчань у відповідних районах як декларацію того, що вона в будь-який момент готова відповісти на військові виклики своїм національним інтересам. Так, на думку експертів видання, Росія дає зрозуміти США, Ізраїлю, ЛАД і, перш за все, Туреччині: якщо ви допустите помилку, то будете нести відповідальність за її наслідки. Згідно із заявою постійного представника РФ при ООН В. Чуркіна (*Anayurt*, 30.03), надання опозиції місця Дамаска в ЛАД завдає шкоди посередницьким зусиллям спецпосланця ООН і ЛАД Л. Брахімі, при цьому Росія виступає проти надання сирійській опозиції місця в ООН, оскільки такий крок підірве репутацію інституту ООН.

Глибокий аналіз навчань РФ у Чорному морі робить експерт Центру військово-політичних досліджень А. Балабін. «Для того, щоб об'єктивно показати причину даних навчань, ми розглянули кілька варіантів які могли викликати таке рішення командування: 1. Якщо уважно розглянути епізоди даної перевірки боєготовності, то ми побачимо майже на 80 % схожість із стратегічними командно-штабними навчаннями “Кавказ-2012”, які проводилися на цих же полігонах під Новоросійськом у вересні 2012 р. Наприклад, оборона кораблів і їх груп на переході морем, висадка морського десанту, взаємодія з морською авіацією і т. д. Тоді були задіяні всі основні сполуки Чорноморського флоту, причому підготовка до даних навчань почалася майже за півроку. Після їх завершення виявилися деякі зауваження, в основному в оперативній підготовці флоту, а також у системі управління силами і засобами під час проведення маневрів. Очевидно, що дані раптові вчення стали черговою перевіркою Чорноморського флоту, у тому числі з метою усунення зауважень, виявлених при проведенні СКШУ “Кавказ-2012”.

2. Ще у 2011 р. Чорноморському флоту було поставлено завдання Оспільно з іншими військовими структурами забезпечити безпеку проведення у 2014 р. Олімпіади в Сочі, оскільки даний захід має державний рівень і проводитиметься в зоні відповідальності ЧФ. Починаючи з 2012 р., сили Чорноморського флоту розпочали проведення навчань і тренувань у районі Сочі з метою підвищення рівня бойової підготовки при виконанні специфічних завдань під час Олімпіади. У забезпеченні проведення даного заходу будуть задіяні основні сили флоту, у тому числі й ті кораблі, які вийшли в море у зв'язку з раптовою перевіркою. Враховуючи район проведення маневрів, цілком можна стверджувати, що це стало ще одним етапом підготовки для чорноморців у рамках забезпечення безпечного проведення Олімпіади в Сочі. Війна 8.08.08 дає про себе знати і сьогодні. Після таких дій з боку Грузії, і вже тим більше допомоги їй блоку НАТО, Росія серйозно стурбована становищем у Чорному морі. Розглядається не тільки варіант можливого терористичного акту під час Олімпіади, а й черговий конфлікт із Грузією, не виключається варіант допомоги Грузії з боку НАТО шляхом заходу певної кількості кораблів ВМС США в Чорне море з метою провокаційних дій. Незважаючи на наступні події (у тому числі і провокаційного характеру), Чорноморський флот повинен бути стримуючим фактором від будь-якої загрози як з боку Грузії, так і з боку будь-якої іншої держави (або певного кола осіб), що ставлять перед собою завдання зриву проведення Олімпіади, або ведення провокаційних дій, що створюють напруженість в даному регіоні під час проведення ігор. Це може обернутися провалом з економічної та політичної точки зору для Росії.

3. Як відомо, флот зараз приймає на озброєнні нові системи управління і техніку, освоює нові тактичні прийоми та структури управління силами. У цьому зв'язку збільшилася кількість проведених навчань з метою практичного освоєння нового озброєння. У цій справі однієї з головних складових є оперативність, тобто здатність флоту швидко реагувати на раптові ситуації в зоні його відповідальності. Судячи з характеру проведення перевірки сил, президент особисто вирішив перевірити, у які терміни і в якій кількості Чорноморський флот та інші сили ПВО здатні опинитися в зоні конфлікту.

4. Одні з факторів стримування є демонстрація військової потужності в тій чи іншій формі. Це можуть бути великомасштабні навчання, проведення потужних військових парадів, оперативний вихід у море більшої частини флоту або зближення сил флоту з районом проведення навчань ВМС потенційного супротивника. Так от, такі маневри, як і СКШУ "Кавказ-2012", можна розцінити як демонстрацію сили Росії на Чорному морі з метою військового та політичного впливу на причорноморські держави. Це справдилося на третій день після навчань, оскільки більшість країн, у тому числі Грузія і США, бурхливо відреагували, заявивши, що проведені навчання мають наступальний характер з метою загострення становища в даному регіоні, і в загальному суперечать стабільності у Європі. Проте Чорноморський флот, незважаючи на раптову перевірку, у черговий раз

довів, що він здатний виконати поставлені завдання в будь-який час, і в разі необхідності у Росії є флот, здатний захистити її інтереси на півдні», – резюмує експерт.

Отже, більшість зарубіжних експертів вважають, що несподіваний початок великомасштабних військових навчань у Чорному морі пов'язаний зі значними змінами в зовнішній політиці Росії. Переважна більшість вітчизняних аналітиків переконані, що насправді проблема не в навчаннях, а в базуванні на нашій території військового формування іншої держави. Звідси – загрози й занепокоєння. До того ж існуюча юридична база, яка стосується перебування російського флоту на території України, лишається незадовільною, адже є низка проблемних питань, які залишаються не врегульованими (*Матеріал підготовлено за використанням таких джерел інформації: Телеканал ТВі (<http://tvi.ua>). – 2013. – 28.03; Українська правда (<http://www.pravda.com.ua>). – 2013. – 23.02, 2.03, 3.03, 20.03; ТСН.ua (<http://tsn.ua>). – 2013. – 17.03; ZAXID.NET (<http://zaxid.net>). – 2013. – 2.03, 29.03; Gazeta.ua (<http://gazeta.ua>). – 2013. – 29.03; iPress (<http://ipress.ua>). – 2012. – 28.08, 7.12, 2013. – 14.01, 27.02, 2.03, 20.03, 29.03; ИноСМИ.ru (<http://inosmi.ru>). – 2013. – 29.03, 1.04; Центр военно-политических исследований (<http://eurasian-defence.ru>). – 2013. – 04; novostimira.com.ua (<http://www.novostimira.com.ua>). – 2013. – 28.03, 29.03, 30.03, 31.03; РБК (<http://www.rbc.ru>). – 2013. – 1.04; Кавказ Online (<http://kavkasia.net>). – 2013. – 30.03; MOLDNEWS (<http://www.blackseanews.net>). – 2013. – 29.03; УКРІНФОРМ (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 12.04; uaonline.com.ua (<http://uaonline.com.ua>). – 2013. – 22. 03; NEWSru.ua (<http://www.newsru.ua>). – 2013. – 29.03).*

С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ, канд. наук. по соц. коммуникациям

ОУН-УПА: прошлое и современность

В польском Сейме планируют рассмотреть проект постановления о признании ОУН-УПА преступными организациями, которые совершили геноцид в отношении польского населения Восточных кресов в 1939–1947 гг. Данным проектом предлагается признать Организацию украинских националистов, Украинской повстанческой армии, СС-Галичина и украинскую полицию на немецкой службе преступными организациями. В преступлении геноцида не обвиняется весь украинский народ, а только указанные политические и вооруженные формирования. Обоснованием для подачи данного проекта послужило то, что, несмотря на принятие Сеймом Польши соответствующих постановлений в 2003 и 2009 г., в Украине факт геноцида со стороны ОУН-УПА не признают.

Один из авторов проекта документа, представитель PSL (Польская крестьянская партия) Ф. Стефанюк заявил, что партия инициировала

заявления о преступлениях ОУН-УПА по просьбе родственников погибших поляков.

«В последние годы мы наблюдаем небывалое развитие в Западной Украине культа Степана Бандеры и Украинской Повстанческой Армии. При полном молчании власти в Киеве и Варшаве в украинских городах появляются памятники Степану Бандере и другим руководителям ОУН, их именами называют улицы и площади, проходят марши, которые прославляют “героизм” УПА... Систематически на территории Украины блокируются попытки увековечения жертв террора УПА. Эти тенденции являются полным отрицанием идей предыдущих постановлений сейма РП, призывающих к согласию между поляками и украинцами на почве правды», – приводят слова авторов проекта постановления в СМИ. Их обеспокоенность также вызвана растущей на украинской политической сцене роли партии «Свобода», которая «прямо навязывает идеологию и традиции ОУН-УПА».

Данный проект постановления моментально вызвал негативную реакцию со стороны представителей партии «Свобода». Депутат Ю. Сиротюк прямо обвинил в появлении такого документа Партию регионов. «Это они переносят борьбу с нами уже за границу – заплатили кому-то денег и появился такой проект, – заявил Ю. Сиротюк. – Мы же не говорим полякам, кто у них герои. УПА – единственное формирование, воевавшее под украинским флагом за Украину, и они всегда будут героями. Надуманные обвинения ничего не изменят».

По мнению другого представителя националистической украинской партии «Свобода» А. Витива, это польской Сейм должен «покаяться перед украинцами за многолетнюю политику оккупации и уничтожения украинской идентичности, а не принимать постановления, которые по своей сути являются антиукраинскими и шовинистическими» (<http://www.svoboda.org.ua/diyalnist/novyny/038500/>, 22.04.2013).

Подготовленное постановление польского Сейма неприемлемо и недопустимо. Оно противоречит исторической правде и принципу равноправия и добрососедства между двумя народами. Стремление польской стороны объявить борцов за независимость Украины «преступниками» нанесет непоправимый вред межгосударственным отношениям. К тому же непродуманная позиция депутатов Сейма очевидно играет на руку путинской России», – отметил народный депутат и подчеркнул, что депутаты Сейма и польские власти взяли курс на замалчивание преступлений, совершенных Армией Крайовой и другими польскими вооруженными формированиями, а также отказались осудить операцию «Висла».

По информации народного депутата от ВО «Свобода» А. Мохныка, в проекте поляков упоминаются польские земли, хотя Волынь никогда не была польской, а участники национально-освободительной борьбы называются теми, кто осуществлял геноцид. «Инициаторы законопроекта полностью отрицают право украинцев на свое государство и борьбу за свое освобождение. Это категорически недопустимо. Мы пока не поднимаем эту тему, потому что это только проект, который, возможно, не станет

законодательным актом. Но если подобная инициатива будет реализована, то наши действия будут адекватными», – заявил народный депутат.

Он также подчеркивает, что сложившаяся ситуация достаточно удобна для Москвы. «В данной ситуации польская сторона провоцирует украинцев на резкую реакцию... сегодня поссорить Украину с Польшей означает подтолкнуть украинофобскую власть в сторону Москвы. Активизация проходит как раз в то время, когда Украина делает шаги в сторону евроинтеграции. Очевидно, в Польше есть группа людей, которая заинтересована в том, чтобы Украина не была независимой от Москвы страной...», – подытожил А. Мохнык (<http://www.from-ua.com/news/0e2d473acba6f.html>, 22.04.2013).

Народный депутат Украины от ВО «Свобода» И. Фарион считает, что польские депутаты руководствовались при принятии такого решения (имеется в виду – проект постановления о признании ОУН-УПА преступными организациями, которые совершили геноцид в отношении польского населения Восточных кресов в 1939–1947 гг. – Авт.) имперским комплексом. «Абсолютно неправильно отделять УПА от украинского народа — это 350 тыс. человек, это самое лучшее военное формирование украинского народа в XX веке, чем мы и гордимся. И именно такими методами защиты своей земли от разных форм оккупации и надо было действовать. Для нас это гордость, сила и вдохновение», – убеждена И. Фарион.

При этом в партии «Свобода» высказали надежду, что Сейм Польши не станет рассматривать вопрос о признании ОУН-УПА преступной организацией. Об этом на своей странице в Facebook (https://www.facebook.com/oleksandr.aronets?hc_location=stream) написал ответственный за связи с общественностью в ВО «Свобода» А. Аронец. По его словам, появление в польском Сейме данного постановления – «это ничто иное, как продолжение кампании по дискредитации “Свободы” в Европе, которую начала Партия регионов через своих лоббистов».

А. Аронец подчеркнул: «В “Свободе” надеются, что депутаты Сейма не поведутся на эту провокацию, не будут способствовать углублению конфликта между украинцами и поляками. Иначе, Украине и украинцам придется защищаться и осуществлять симметричные действия». Народный депутат, критикуя внесение проекта постановления в польском Сейме, при этом предложил сделать аналогичный шаг: «На мой взгляд, нашим депутатам предстоит внести в Верховную Раду... проект постановления о признании Армии Краевой преступной организацией, совершившей геноцид относительно украинцев. А также через дружественные европейские партии продвигать нашу позицию...».

В свою очередь, достаточно активно сложившуюся ситуацию комментируют и представители власти. Так, губернатор Харьковской области М. Добкин в Твиттере проинформировал о своих планах направить обращение в польский Сейм с предложением составить список приверженцев идей «Бандеры – Шухевича» и не пускать в ЕС тех, кто проповедует идеи

фашизма. В эфире телеканала ICTV М. Добкин подчеркнул, что такие политики как О. Тягнибок и И. Фарион «принесли вред украинскому народу своей радикальной политикой, не менее Коновальца (первый председатель Организации украинских националистов (ОУН))... Я считаю, что Европа, которая давно поставила точку в отношении фашизма и нацизма, способна совершенно осознанно принять решение о запрете приезда на свою территорию тех людей, которые не стесняются исповедовать фашизм на территории своих стран», – отметил председатель ОГА (http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_dobkin-rasskazal-skolko-vredananesli-tyagnibok-i-farion-ukraincam/494348, 23.04.2013).

В пресс-службе Харьковской обл администрации сообщили СМИ, что обращение от имени М. Добкина действительно готовится: «Мы предлагаем польским и другим европейским законодателям быть последовательными в своем отрицании нацизма и помнить не только о преступлениях прошлого, но и о тех, кто эти преступления оправдывает сейчас», – пояснили в пресс-службе.

Народный депутат от Партии регионов В. Олийнык, комментируя совершенно не аргументированное заявление ВО «Свобода» о причастности Партии регионов к проекту постановления польского Сейма о признании ОУН-УПА преступниками, отметил: «Это попытка свалить проблему с больной головы на здоровую. Хорошо известно, насколько европейские депутаты, в частности депутаты польского Сейма, независимые от влияния извне. Известно, что и польские депутаты очень критически относятся к тому, что происходит в Украине, к действиям власти... И здесь, ни с того, ни с сего, депутаты пошли на такие шаги под влиянием наших? Надо присмотреться: откровенная национальная непримиримость есть? Есть. Попытка обострить ситуацию между различными национальными слоями существует со стороны “Свободы”? Существует» (http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_pr-ne-budet-natravlivala-polshu-na-oun-upa-to-vse-vydumki-bolnoj-golovy-svobody-/494306, 22.04.2013).

При этом депутат Верховной Рады Украины призвал украинский МИД не спешить с реакцией на возможное признание польским парламентом ОУН и УПА преступными организациями, поскольку считает это внутренним делом Польши. «МИД должен подойти к этому вопросу взвешено... потому что поспешные заявления часто получают слишком эмоциональными, а от этого только хуже», – считает депутат.

В. Олийнык отметил, что для Польши это очень болезненный вопрос, и украинцам надо уважать национальные чувства и историческую память соседнего народа.

Возможное положительное решение польского сейма о признании ОУН и УПА преступными организациями поддерживает и депутат ВР, представитель правящей Партии регионов В. Колесниченко. «Я думаю, что подобное решение будет вполне соответствовать приговору Нюрнбергского трибунала и четырем резолюциям ООН, где было сказано, что лица, выступавшие с оружием в руках против стран антигитлеровской коалиции,

являются пособниками нацизма и не подлежат реабилитации», – цитирует слова депутата пресс-служба его партии.

Политик отметил, что в прокуратуре Варшавы до сих пор не закрыто уголовное дело по факту геноцида поляков со стороны ОУН и УПА. «Подобные события, когда людей убивали колами, топорами, вилами и косами исключительно по этническому признаку, имеют однозначную трактовку – это была тотальная зачистка территории, так называемая деполонизация. Она была регламентирована документами и требованиями ОУН и УПА», – сказал В. Колесниченко (<http://rian.com.ua/politics/20130422/337386296.html>, 22.04.2013).

Ситуацию с проектом постановления активно комментируют также и в Польше. Так, комментируя возможность польского Сейма признать ОУН-УПА преступными организациями, виновными в геноциде, главный редактор журнала «Новая Восточная Европа» А. Бжезецкий поддержал данную инициативу и подчеркнул, что Сейм Польши имеет право такое постановление принять. «Конечно, существуют вопросы о том, что является целью этого постановления – память о жертвах, или также целью является обострение отношений с Украиной? – акцентировал внимание А. Бжезецкий. – Опасаюсь, что некоторые проекты постановлений по этому поводу были чересчур радикальными и могли быть плохо восприняты украинцами».

Координатор Восточной программы польского Института иностранных дел П. Косьцинский в своем комментарии отметил, что для поляков УПА – это преступники, которые убивали «наших соотечественников... Продолжающаяся в Сейме РП дискуссия по поводу увековечивания драматических событий на Волыни во время Второй мировой войны имеет под собой прежде всего внутреннюю основу. Семьи жертв (а считается, что в 1943 и позже погибло там 50–60 тыс. поляков, прежде всего гражданских лиц) считают, что польские политики, независимо от их политической ориентации, недостаточно сделали для увековечения той драмы. Звучали обвинения, что происходит так потому, что политики опасаются, что в случае более острой постановки вопроса могут обидеться украинцы», – считает польский журналист.

По убеждению П. Косьцинского, несмотря на то, что польские и украинские президенты много сделали для сближения наших народов, диалог поляков и украинцев по поводу общей истории и наиболее тяжелых ее моментов остается ограниченным.

Польский эксперт делал акцент на том, что в Украине довольно сильны позиции партии «Свобода», что беспокоит поляков, потому что члены этой партии чтят УПА. «У нас много говорят о примирении украинцев и поляков, и каждая из сторон подразумевает под этим свои исторические обиды... Каждый народ хочет иметь своих героев. Они знают об УПА ровно то, что хорошего, с украинской точки зрения, о ней можно сказать: что это повстанческая армия, которая боролась за независимость. И это то, чего не знают поляки. Поэтому украинцам кажется, что поляки занимаются антиукраинской пропагандой. Но без диалога украинцы не смогут понять,

откуда берутся наши претензии, а мы – почему некоторые украинцы чтут Бандеру», – говорит эксперт (<http://www.rg.ru/2013/04/23/polsha.html>, 23.04.2013).

При этом в Польше существуют и другие точки зрения. Так, депутат польского Сейма и активист Объединения украинцев в Польше М. Сыч в эфире канала ICTV заявил о том, что польский проект постановления о признании ОУН-УПА преступными организациями, которые совершили геноцид против поляков в 1939–1947 гг., слишком радикален, поэтому маловероятно, что его примут в таком виде (http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_v-sejme-polshi-somnevayutsya-cho-radikalnoe-postanovlenie-ob-oun-upa-budet-prin/494337, 23.04.2013).

Исполнительный директор Фонда украинско-польского сотрудничества РАУСІ Я. Пекло в своем комментарии ситуации сделал акцент на необходимости помнить, что УПА вела не только войну с поляками на Волыни, но в то же время она была важна для украинского патриотизма. Украинская сторона точно так же могла бы выступить с проектом решения, чтобы «Армия Крайова» была признана преступной организацией. Польский эксперт при этом подчеркнул: «...К сожалению, “Свобода” перетянула на себя электорат БЮТ на Галичине на выборах. Если мы будем работать в условиях конфликта, то есть угроза, что наши добрососедские отношения могут быть испорчены. И я считаю, что надо, во что бы то ни стало, стремиться к тому, чтобы такого не произошло» (<http://www.from-ua.com/news/bbda816dad9a1.html>, 22.04.2013).

При этом несколько поспешным выглядит заявление исполняющего обязанности директора департамента информационной политики Министерства иностранных дел Е. Перебийноса о том, что возможное признание Сеймом Польши ОУН-УПА преступной организацией противоречит уровню взаимоотношений между странами. «Гипотетическое принятие этого законопроекта не будет отвечать высокому уровню польско-украинских отношений. Обе стороны должны приложить все усилия, чтобы избежать политизации всех вопросов двусторонних отношений», – сказал он.

Также он напомнил, что ранее Верховная Рада предложила польскому Сейму определиться с общим днем примирения украинцев и поляков.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму на виїзному засіданні розглянув питання про дотримання вимог законодавства щодо забезпечення діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх форм власності в Автономній Республіці Крим.

Голова комітету А. Палатний звернув увагу присутніх на те, що саме дитячо-юнацькі спортивні школи забезпечують підготовку резерву

спортсменів для спорту вищих досягнень, а також залучають чималу кількість дітей до заняття спортом, що сприяє їх здоровому розвитку. Однак, за словами голови комітету, сьогодні гострою проблемою для ДЮСШ є брак фінансування та оплата комунальних послуг за тарифами промислових підприємств. А. Палатний зауважив, що сьогодні на навчально-тренувальну роботу на одного учня ДЮСШ виділяється 26 копійок на день, на придбання обладнання – 1,5 грн на рік.

На засіданні комітету було прийнято рішення рекомендувати уряду при підготовці змін до державного бюджету 2013 р. передбачити збільшення видатків на: зміцнення матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів; забезпечення проведення навчально-спортивної роботи на належному рівні; харчування учнів спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю за встановленими нормами. Кабінету Міністрів також рекомендовано: внести на розгляд Верховної Ради законопроект про зміни до деяких законодавчих актів щодо формування єдиної системи фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл; вирішити питання щодо сплати дитячо-юнацькими спортивними школами, іншими спортивними закладами комунальних послуг за тарифами для пільгових категорій населення.

На думку членів комітету, Рада міністрів та Верховна Рада АР Крим мають розробити відповідні заходи для зміцнення матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких шкіл усіх типів; розглянути стан дотримання вимог Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо розвитку дитячо-юнацького спорту та затвердити відповідні заходи з подальшого поліпшення фізкультурно-оздоровчої, спортивно-масової роботи, зміцнення навчально-спортивної, матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких шкіл (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04*).

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів рекомендує парламенту відправити на доопрацювання проект закону про внесення зміни до ст. 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Законопроектом (реєстр. № 2086) пропонується доповнити ст. 63 Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» новою частиною четвертою, відповідно до якої Кабінет Міністрів «для недопущення різниці у розмірах пенсії залежно від року їх призначення та виходячи з фінансових можливостей державного бюджету може приймати рішення про проведення додаткового перерахунку пенсії».

Підтримуючи законодавчу пропозицію як таку, що спрямована на покращення рівня пенсійного забезпечення військових пенсіонерів, комітет зауважив, що спосіб, у який пропонується забезпечити рівність розмірів пенсій, призначених відповідно до зазначеного закону, є сумнівним.

Так, законопроектом пропонується надати уряду України повноваження щодо визначення права на перерахунок пенсій, виходячи з фінансових

можливостей державного бюджету. Але, відповідно до ст. 92 Конституції України, основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення визначаються виключно законами України.

Саме тому, розглянувши законопроект, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні повернути його суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04*).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (щодо удосконалення положень про статус працівників апарату суду).

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 2272) спрямований на забезпечення існуючого соціального статусу державних службовців судової влади шляхом врегулювання суспільних відносин у сфері державної служби.

Зокрема, пропонується внести зміни до ст. 149 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо віднесення посад в апаратах Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів, апеляційних та місцевих судів до відповідних підгруп посад державних службовців. Також передбачені зміни до ст. 151 щодо віднесення посад помічників у судах загальної юрисдикції до відповідних підгруп посад державних службовців.

Під час обговорення члени комітету зазначали: ч. 5 ст. 149 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено, що правовий статус працівників апарату суду визначається Законом України «Про державну службу». Так, умови оплати праці, матеріально-побутового, медичного, санаторно-курортного і транспортного забезпечення працівників апарату суду визначаються на засадах, що встановлені для відповідної категорії працівників апаратів центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Водночас, наголошували народні депутати, новий Закон «Про державну службу», що набирає чинності з 1 січня 2014 р., не містить положень щодо віднесення посад працівників апаратів Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів та судів першої інстанції до відповідних підгруп державних службовців.

Парламентарії, погоджуючись з актуальністю та необхідністю визначення правового статусу працівників апаратів судів загальної юрисдикції, висловили зауваження до законопроекту. Зокрема, зазначалося, що у чинному Законі України «Про судоустрій і статус суддів» міститься відсильна норма – ч. 5 ст. 149, яка вказує на те, що правовий статус працівників апарату суду визначається Законом України «Про державну службу». Тому, враховуючи предмет регулювання вищевказаних законів, народні депутати вважають за пріоритетне для вирішення означеної проблеми вносити основні зміни до Закону України «Про державну службу».

Крім того, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради звертає увагу на те, що зауваження викликають також конкретні пропозиції щодо віднесення певних категорій працівників апарату судів до відповідних підгруп, і вважає, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04).

Комітет з питань правової політики визнав таким, що не суперечить положенням Конституції України, проект закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (щодо кваліфікаційних вимог для обрання судді до суду вищого рівня).

Законопроектом (реєстр. № 2711) пропонується внести зміни до ч. 4 ст. 26, ч. 3 ст. 31 та ч. 2 ст. 39 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» і встановити, що до складу Апеляційного суду входять судді, обрані на посаду судді безстроково; до складу Вищого спеціалізованого суду входять судді, обрані на посаду судді безстроково, які мають стаж роботи на посаді судді не менше семи років, з яких не менше двох років на посаді судді Апеляційного суду; суддею Верховного Суду може бути особа, яка має стаж роботи на посаді судді не менше 15 років, з яких не менше п'яти років на посаді судді Вищого спеціалізованого суду.

На засіданні комітету, зокрема, зазначалося, що статус, повноваження і порядок діяльності Верховної Ради визначаються Конституцією та законами України. Прийняття законів належать до повноважень Верховної Ради (п. 3 ч. 1 ст. 85). Виключно законами визначаються судоустрій та статус суддів (п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції).

Отже, наголошувалося на засіданні, Верховна Рада України повноважна приймати закони з питань організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні, визначення системи судів загальної юрисдикції та статусу професійного судді тощо, внесені до Верховної Ради народними депутатами України (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04).

Комітет з питань фінансів і банківської діяльності рекомендує парламенту прийняти в другому читанні та в цілому проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (щодо емісії облігацій міжнародних фінансових організацій).

Законопроектом (реєстр. № 0964) пропонується надати міжнародним фінансовим організаціям право здійснювати в Україні емісію власних облігацій, номінованих у гривні.

Під час підготовки проекту до другого читання надійшло 14 пропозицій від суб'єктів законодавчої ініціативи, 13 з яких враховано.

На засіданні комітету зазначалося, що реалізація положень проекту

закону надасть можливість таким міжнародним фінансовим організаціям, як Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародний валютний фонд та ін., здійснювати на території України емісію облігацій у національній валюті та спрямовувати залучені кошти на кредитування/інвестування реального сектору економіки України (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04).

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення зайнятості сільського населення та утримання соціальної сфери села).

Законопроектом (реєстр. № 2450) пропонується запровадити гарантоване працевлаштування мешканців сільської місцевості, встановивши для підприємств, установ, організацій, селянських (фермерських) господарств, фізичних осіб, які використовують землі сільськогосподарського призначення, норматив робочих місць для працевлаштування мешканців сільської місцевості. При цьому такий норматив запропоновано зробити однією з умов користування землями сільськогосподарського призначення.

Відповідні зміни пропонується внести до ст. 14 і 24 Закону України «Про зайнятість населення», а також доповнити Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» новою статтею 14-1 (Гарантії працевлаштування мешканців сільської місцевості).

Проектом також пропонується внести зміни до ст. 31 Закону України «Про оренду землі», відповідно до яких договір оренди землі припиняється в разі невиконання орендарем нормативу робочих місць для працевлаштування мешканців сільської місцевості.

На думку членів комітету, запропоновані авторами зміни порушують закріплений ст. 24 Конституції України принцип рівності громадян, оскільки пропонується запровадити гарантоване працевлаштування мешканців лише сільської місцевості.

Народні депутати також зауважили, що деякі запропоновані зміни до законів суперечить іншим їх нормам. Зокрема, передбачаючи в ст. 31 Закону України «Про оренду землі» серед підстав припинення договору оренди землі «невиконанням орендарем нормативу робочих місць для працевлаштування мешканців сільської місцевості», не вносяться зміни до статей, що закріплюють приписи відносно істотних умов договору та зобов'язань орендаря (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 29.04).

Депутаты Верховной Рады, вышедшие из оппозиционной фракции «Батькивщина», планируют создать новую группу вместе с

внефракційними депутатами. Об этом изданию «Сегодня» сообщил один из покинувших «Батьківщину» депутатов В. Немилостивый.

«Мы готовимся внести изменения в Регламент. Идут переговоры о создании депутатской группы на базе внефракционных депутатов и тех, кто еще покинет “Батьківщину”. Но пока неизвестно, кто станет ее лидером и как она будет называться», – сказал он.

Издание отмечает, что сейчас согласно Регламенту для создания фракции нужны 32 человека, и внефракционные депутаты намерены добиваться изменения этой нормы в сторону снижения. «Сейчас я создам свое объединение депутатов, а через год и свою фракцию», – заявил изданию другой вышедший из «Батьківщини» депутат И. Скосарь.

Намерение внефракционных депутатов создать свою фракцию подтвердил и первый заместитель главы фракции Партии регионов М. Чечетов. По его мнению, новая группа в парламенте может быть создана уже к концу мая.

«Конечно, самостоятельно у них не получится ни выбить себе деньги на округ, ни провести какой-то закон. Уже сейчас люди, которые хотят выйти из “Батьківщини”, просят нас создать им площадку: внести изменения в Регламент, чтобы фракцию могли создать 15–20 человек, и тогда они смогут создать даже две правоцентристские фракции, которые будут ситуативно голосовать то с нами, то с оппозицией», – сказал «регіонал».

Напомним, ранее М. Чечетов сообщил, что представители большинства во главе с ПР решили упростить критерии создания фракций в Верховной Раде. По его мнению, создание новых фракций сделает парламент прочнее, а его работу стабильнее (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 27.04).

Народний депутат від УДАРу О. Мочковий зареєстрував у Верховній Раді законопроект «Про внесення змін до ст. 121 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності водіїв при наданні послуг з перевезення пасажирів, за користування засобами зв’язку», у якому пропонує збільшити штрафи для водіїв маршруток за використання мобільних телефонів під час керування транспортним засобом. Про це повідомляє прес-служба УДАРу, передає УНН.

«Зокрема, передбачається встановлення штрафу від 50 до 75 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 850 до 1275 грн) для водіїв маршруток та автобусів, що здійснюють міжміські чи міжнародні перевезення. Якщо ж водій вдається до повторного подібного порушення протягом року, то водія очікуватиме позбавлення права керування транспортними засобами на термін від одного до трьох років», – ідеться в повідомленні прес-служби.

Як зазначив О. Мочков, використання водіями під час руху транспорту засобів зв’язку, не обладнаних технічними пристроями, що дозволяють вести перемови без допомоги рук, є однією з причин створення небезпечних

ситуацій на дорозі. «Особливо це небезпечно коли під час руху засобами зв'язку користуються водії транспорту, що працюють у режимі маршрутних таксі, а також водії транспортних засобів, що здійснюють міжміські чи міжнародні перевезення, пасажирів», – сказав він.

У той же час, наголосив О. Мочков, діючі штрафи за це порушення встановлені в розмірі від 25 до 30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 425 до 510 грн) не відповідають рівню загрози життю пасажирів (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 29.04).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович наголошує на важливості перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

«Мова йде, передовсім, про будівництво нової захисної оболонки. Це ключовий проект Плану здійснення заходів на об'єкті “Укриття”. Термін його експлуатації – 100 років, а вартість майже 1 млрд євро», – сказав Президент під час зустрічі з трудовим колективом Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС».

Глава держави висловив подяку європейським країнам, Єврокомісії, Європейському банку реконструкції і розвитку, Росії, США, Канаді, Японії за їх активну участь у Чорнобильському фонді «Укриття».

Президент також наголосив на необхідності розробки державної програми щодо майбутнього Чорнобильської атомної електростанції. В. Янукович зазначив, що вважає за необхідне розробити комплексну програму розвитку постраждалих земель, щоб мінімізувати економічні збитки від Чорнобильської катастрофи, які, за оцінками експертів, до 2015 р. сягнуть майже 180 млрд дол. (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 26.04).

Президент України В. Янукович під час відвідування Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» ознайомився з ходом робіт з монтажу нового безпечного конфайнменту над об'єктом «Укриття» та поспілкувався з колективом станції.

Працівники ЧАЕС повідомили главі держави, що монтаж конструкцій конфайнменту буде завершено в заплановані терміни – до кінця 2015 р. На сьогодні змонтовано 25 % конструкцій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 26.04).

У 27-ту річницю Чорнобильської трагедії Президент України

В. Янукович вшанував пам'ять ліквідаторів аварії.

Глава держави поклав квіти до меморіалу Героям-ліквідаторам аварії на ЧАЕС біля північної брами Чорнобильської атомної електростанції.

Участь у церемонії також взяли глава Адміністрації Президента С. Львовчкін, заступник глави Адміністрації Президента С. Ларін, віцепрем'єр-міністр Ю. Бойко, міністр соціальної політики Н. Королевська, міністр фінансів Ю. Колобов, голова Київської облдержадміністрації А. Присяжнюк.

Присутні вшанували пам'ять ліквідаторів аварії на ЧАЕС хвилиною мовчання (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 26.04.*)

Президент України В. Янукович вимагає від Кабінету Міністрів збільшити фінансування програм соціального і медичного захисту громадян, постраждалих унаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Під час зустрічі з трудовим колективом Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» глава держави повідомив, що цього року з державного бюджету на соціальні виплати «чорнобильцям» має бути виділено 2 млрд 623 млн грн, що тільки на 1 % більше, ніж торік, а на лікування – лише 50 млн грн.

«Мене такі цифри категорично не задовольняють. Тому вимагаю від уряду винайти можливість суттєво збільшити державні виплати на соціальний і медичний захист громадян України, які постраждали від Чорнобильської катастрофи», – сказав В. Янукович.

Президент підкреслив: державна допомога має надаватися виключно тим, хто дійсно її потребує і має на це законне право. Тому глава держави доручив профільним органам центральної влади провести ретельну перевірку списків осіб, які її отримують (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 26.04.*)

Президент України В. Янукович підписав Указ № 240/2013 «Питання Міністерства освіти і науки України», яким затверджено Положення про Міністерство освіти і науки України.

Згідно з документом, Указ, яким було затверджено попереднє Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України визнаний таким, що втратив чинність.

Відповідно до Положення, Міністерство освіти і науки України (МОН України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МОН України входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах освіти і науки, інтелектуальної власності, наукової, науково-технічної та інноваційної

діяльності, інформатизації, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, створення умов для розвитку інформаційного суспільства, а також у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

МОН України очолює міністр, який призначається на посаду за поданням Прем'єр-міністра України і звільняється з посади Президентом України.

Нове Положення про Міністерство освіти і науки України розміщено на офіційному веб-сайті МОН у рубриці «Про Міністерство – Положення» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 27.04*).

27 квітня 2013 р. Комісія при Президентові України у питаннях помилування на своєму засіданні розглянула клопотання про помилування Ю. Тимошенко.

Під час розгляду питання комісія визначилась, що оскільки розслідування кримінальних справ за обвинуваченням Ю. Тимошенко у скоєнні тяжких та особливо тяжких злочинів поки не завершено і судом по справах не прийняті відповідні рішення, питання про її помилування є передчасними. Комісією також взяті до уваги висновки Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», Національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту законодавства Верховної Ради України, відповідно до яких до остаточного розгляду всіх кримінальних справ щодо Ю. Тимошенко та постановлення вироків суду, вирішення питання про помилування є передчасним.

Отже, враховуючи ступінь тяжкості вчиненого Ю. Тимошенко злочину, а також те, що вона відбула незначну частину призначеного судом строку покарання, обвинувачується та підозрюється у вчиненні інших правопорушень і рішення у кримінальних справах судом не прийняті, Комісія при Президентові України у питаннях помилування не знайшла підстав для внесення пропозицій про застосування помилування (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 27.04*).

Під час засідання 27 квітня Комісія при Президентові України у питаннях помилування розглянула матеріали щодо восьми осіб, у тому числі клопотання щодо помилування колишнього Прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко. Про це повідомив голова комісії Г. Васильєв.

«Комісія проголосувала одноголосно за те, щоб відхилити клопотання народних депутатів-жінок до Президента України про помилування. Виходили з обставин справи, прийняли до уваги висновки наукових закладів щодо можливості застосування акта про помилування», – зазначив Г. Васильєв.

«Враховуючи обставини, що по трьох кримінальних справах не прийняті рішення судами щодо її винуватості або невинуватості, ми вважали за необхідне відправити запит від комісії у наукові установи з тим, щоби вони надали свої висновки, чи можна за таких обставинах застосовувати акт Президента про помилування, акт гуманності. Ми отримали висновок про те, що якби таке рішення ухвалювалося комісією, воно було би передчасним», – сказав він.

Г. Васильєв також підкреслив: законом прямо передбачено, що помилування може застосовуватися тільки щодо засуджених осіб. «Члени комісії виходили з того, що якщо завтра у тих справах, які зараз перебувають на стадії судового розгляду або досудового розслідування, буде прийнято рішення судом про її винуватість з визначенням відповідного терміну покарання – як це буде сприйнято потерпілою стороною?» – сказав голова Комісії при Президентові України у питаннях помилування.

«Я вважаю, що у даному випадку прийнято єдине правильне рішення Комісії при Президентові України у питаннях помилування, і ми будемо клопотати перед Президентом про незастосування акта про помилування щодо Ю. Тимошенко», – підкреслив Г. Васильєв.

Він також повідомив, що комісією було ухвалено рішення рекомендувати главі держави помилувати двох засуджених, чії справи розглядалися під час засідання 27 квітня (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 27.04).

Прем'єр-міністр України М. Азаров взяв участь у церемонії покладання квітів до Меморіального кургану «Героям Чорнобиля» та пам'ятного знака «Воїнам Чорнобиля» з нагоди Дня Чорнобильської трагедії.

Також у заходах взяли участь ліквідатори, урядовці, народні депутати, представники київської влади (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 26.04).

Кожне місто повинно мати генеральний план свого розвитку. Таке завдання поставлене урядом, і це питання має бути вирішено найближчим часом, заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час спілкування з користувачами соціальної мережі Facebook.

М. Азаров пояснив, що генеральний план розвитку міста – це документ, який чітко визначає промислові зони, зони відпочинку, розміщення торгових центрів, транспортну комунікацію і багато іншого. «Це велика і серйозна науково-дослідна робота, і після прийняття такого генплану дискусія про те, чи треба будувати, чи не треба будувати була б безпредметною, тому що розміщення в генплані будь-якого об'єкта має бути науково обґрунтованим», – сказав М. Азаров.

Він також вважає, що генеральні плани великих міст повинні затверджуватися на найвищому рівні – урядом. Це в першу чергу захистить місто від спонтанної та необґрунтованої забудови, а також дозволить забезпечувати містобудівні плани ресурсами. М. Азаров додав, що перед прийняттям генплану передбачається громадське обговорення.

«Зараз робота із створення генпланів ведеться. Звичайно, все це великі витрати, і багато керівників міст виправдовуються тим, що у них немає на це грошей. Відсутність генпланів дозволяє досить волонтаристськи приймати рішення, – заявив Прем'єр-міністр. – Але після прийняття генплан має бути законом, керівництвом до дії» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 26.04).

Прем'єр-міністр України М. Азаров назвав незаконними рішення тих обласних рад, які перейменували День Перемоги у день скорботи. Про це він заявив на своїй сторінці в соціальній мережі Facebook.

«Хочу сказати однозначно: я вважаю, що обласні ради приймають абсолютно незаконні рішення. Більше того, аморальні рішення. Називати велике свято День Перемоги днем скорботи – це ображати пам'ять антифашистів, воїнів-союзників, які по суті дозволили, в тому числі, і цим депутатам, користуватися світом і демократією», – заявив глава уряду.

Він назвав ці місцеві ради надзвичайно заполітизованими: «Замість вирішення життєво важливих, насущних питань, вони, по суті, провокують в країні нетерпимість, ворожнечу...». М. Азаров запевнив, що такі рішення будуть оскаржені згідно з Конституцією України про порядок скасування незаконних рішень місцевих органів влади. «Цей порядок діятиме, і, безумовно, у влади достатньо можливостей захистити Конституцію і законодавство України», – підсумував глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 26.04).

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні затвердив Державну цільову соціальну програму профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 р., розроблену на виконання доручення Прем'єр-міністра України М. Азарова від 16 квітня 2013 р.

Рішення уряду зумовлено необхідністю створення системи дієвих заходів щодо запобігання подальшому поширенню вірусних гепатитів В та С, забезпечення належного діагностування та лікування цих захворювань. Зокрема, буде здійснено заходи для підвищення якості діагностування вірусних гепатитів В і С на різних стадіях, забезпечення належної противірусної терапії, підвищення рівня знань населення про методи профілактики та раннього виявлення цих хвороб. Також буде зміцнена матеріально-технічна база установ та лікувально-профілактичних закладів, що надають медичну і соціальну допомогу хворим на хронічні вірусні гепатити.

Затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 р. стане наступним кроком уряду у напрямку закріплення позитивної динаміки запобігання соціально небезпечним захворюванням, що намітилась у 2012 р., коли вперше за роки незалежності було забезпечено належне фінансування заходів із профілактики та протидії захворюванню на туберкульоз і ВІЛ-інфекцію/СНІД (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 29.04).

Кабінет Міністрів України пропонує дозволити приватизацію Національної акціонерної компанії «Нефтегаз України» і її дочірніх структур.

Об этом говорится в законопроекте № 2937 о внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины с целью реформирования «Нефтегаза», зарегистрированном 26 апреля 2013 г.

Согласно этому документу, Кабмин хочет добиться независимости такого субъекта предпринимательства, как «Нефтегаз», а также избежать перекрестного субсидирования его деятельности.

Правительство намерено завершить реформирование НАК «Нефтегаз Украины» к концу 2014 г. В соответствии с приказом Министерства энергетики и угольной промышленности от 24 марта 2011 г., была сформирована рабочая группа по реструктуризации «Нефтегаза» и в настоящее время она занимается подготовкой конкурса по привлечению консультантов по реструктуризации «Нефтегаза», а также подготовкой к листингу на зарубежных фондовых биржах. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Електронні Вісті (http://elvisti.com)*). – 2013. – 27.04).

Правительство Украины и Ассамблея европейских регионов (АЕР) подписали Протокол сотрудничества.

Вице-премьер-министр Украины А. Вилкул, генеральный секретарь Ассамблеи европейских регионов П. Гьорген и президент Комитета АРЕ Х. Бозатли подписали Протокол сотрудничества между Кабинетом Министров Украины и АРЕ, согласно которому будет создан Координационный центр для имплементации лучших европейских практик в регионах Украины.

Для разработки предложений будет создана совместная рабочая группа из представителей регионов Украины, а также общественных организаций ЕС и других структур, в том числе Европейского парламента, Комитета регионов и Европейской комиссии.

«Правительство внедряет в стратегии развития украинских регионов лучший опыт стран ЕС. Это является основой приближения к европейским стандартам качества государственного управления, современным технологиям электронного управления, повышения качества медицины и образования. Соответственно это улучшает инвестиционный климат и

способствует развитию экономики и межрегиональных связей», – сказал А. Вилкул.

Протокол подписан в рамках проведения на Днепропетровщине Конференции Ассамблеи европейских регионов. Конференция проходит в Украине впервые. В конференции принимают участие около 200 делегатов. Это депутаты Европарламента, руководители дипломатических учреждений, губернаторы регионов стран ЕС, руководители регионов Украины и представители других стран-участников Восточного партнерства ЕС.

Договоренность о проведении конференции АРЕ на Днепропетровщине была достигнута вице-премьер-министром Украины А. Вилкул во время его визита в Брюссель (Бельгия) в январе 2013 г. (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 26.04).

Міністр закордонних справ України Л. Кожара та віце-канцлер Австрії М. Шпінделеггер обговорили євроінтеграційний курс України.

«Австрія зацікавлена в підписанні Угоди про асоціацію між Україною та ЄС включно з зоною вільної торгівлі у ході Третього саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 р.», – заявив віце-канцлер, федеральний міністр з європейських та міжнародних справ Австрії М. Шпінделеггер під час прес-конференції за результатами переговорів з міністром закордонних справ України Л. Кожарою. Це відбулося в рамках робочого візиту глави зовнішньополітичного відомства України до Австрії.

Особливу увагу під час переговорів було приділено питанням виконання Україною Порядку денного асоціації між Україною та ЄС, а також Плану першочергових заходів у рамках європейської інтеграції на 2013 р., які покликані надати позитивного імпульсу реалізації євроінтеграційного курсу України та сприяти підписанню Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у листопаді 2013 р.

У ході зустрічі співрозмовники обговорили ключові питання порядку денного відносин між Україною та Австрією – співробітництво у політичній, економічній, енергетичній та гуманітарній сферах, графік двосторонніх заходів на поточний рік.

Відбувся обмін думками щодо взаємодії в рамках міжнародних організацій – ООН, ОБСЄ, передусім у контексті головування України в ОБСЄ цього року. Австрійською стороною високо оцінені пріоритети Українського головування в цій організації у 2013 р. та зусилля України у розв'язанні Придністровського та інших конфліктів (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 26.04).

Украина и Болгария имеют большой потенциал для развития торгово-экономического сотрудничества и для его реализации нужно активнее развивать производственную кооперацию.

Как сообщили в пресс-службе Министерства экономического развития и

торговлі України, об этом заявил министр экономразвития И. Прасолов во время встречи с послом Республики Болгария в Украине К. Минчевым и болгарской делегацией бизнесменов.

«Болгарская Республика традиционно является для нас важным и надежным торговым партнером. Хочу отметить, что по итогам 2012 г. внешнеторговый оборот товарами и услугами между Украиной и Республикой Болгария составил 916 млн дол., – сказал И. Прасолов. – Безусловно, у нас есть неиспользованные резервы. В частности, обеим сторонам необходимо активно развивать производственную кооперацию, взаимное инвестирование, межрегиональное экономическое сотрудничество».

Он отметил давние традиции украинско-болгарского сотрудничества и подчеркнул, что Болгария является крупнейшим торгово-экономическим партнером Украины в Балканском регионе.

И. Прасолов также поблагодарил за поддержку и практическое содействие Болгарии в реализации евроинтеграционной стратегии Украины.

За 2012 г. Украина экспортировала в Болгарию товаров и услуг на 613 млн. дол., импортировала болгарских товаров и услуг – на 300 млн дол. Положительное сальдо за этот период – 313 млн дол. (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 27.04).

Первый вице-премьер-министр Украины С. Арбузов принял делегацию Китайской национальной корпорации машинной индустрии и комплексных подрядов во главе с председателем правления и исполнительным директором Китайской национальной импортно-экспортной корпорации механического оборудования (смеси) С. Баем.

Стороны отметили высокий уровень и практическое направление украинско-китайских отношений, которые развиваются в духе стратегического партнерства и взаимопонимания между политическим руководством двух стран.

Обсуждалась подготовка к заседанию Комиссии по сотрудничеству между правительством Украины и правительством Китайской Народной Республики, другие двусторонние мероприятия, а также двусторонние инвестиционные проекты (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 26.04).

Міндоходів розглядає можливість введення ПДВ при поставці продукції власного виробництва за ставкою 7 %. Про це повідомляє прес-служба Міндоходів.

«Сума наданої пільги з ПДВ не відповідає темпам зростання галузі. З 2007 р. такі пільги зростають у середньому на 40 % на рік, при цьому зростання обсягів сільгосппродукції не перевищує 20 % (крім врожайних 2008 і 2010 років)», – вказує відомство.

Крім того, Міндоходів пропонує реформувати фіксований

сільгосподаток, розрахунок якого ведеться на підставі нормативної грошової оцінки земель, зафіксованої в 1995 р.

«Міндоходів вважає виправданим впровадити нормативну грошову оцінку земель сільгосппризначення з урахуванням коефіцієнтів індексації та диференціації для різних видів сільгоспвиробництва», – підкреслили в міністерстві.

Раніше повідомлялося, що уряд відмовився від ідеї скасування акумуляції ПДВ та фіксованого сільгосподатку для сільгоспвиробників (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 27.04*).

Правительство Украины планирует в обозримой перспективе наладить утилизацию отработанного ядерного топлива с АЭС на своей территории. Об этом заявил вице-премьер Ю. Бойко в комментарии телеканалу «Интер».

По его словам, захоронение высокорadioактивных отходов целесообразно разместит в непосредственной близости от Киева, на Чернобыльской АЭС, выведенной из эксплуатации. Таким образом Украина может сэкономить, полагает вице-премьер. «Это очень выгодно, поскольку мы тратим ежегодно на отправку и переработку отработанного ядерного топлива около 200 млн долл. А когда переработка будет у нас, эти деньги будут оставаться в стране», – пояснил он.

Как известно, в настоящее время отработанное ядерное топливо с украинских АЭС вывозится для постоянного захоронения в Российскую Федерацию.

Ранее сообщалось, что на ЧАЭС началось строительство нового объекта «Укрытие» над разрушенным в 1986 г. в результате аварии энергоблоком № 4 (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2013. – 27.04*).

ПОЛІТИКА

Угода про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом закриває можливість участі України в Митному союзі з Росією, Білоруссю і Казахстаном. Про це заявив радник президента РФ С. Глазьев в ефірі програми «Шустер Live».

«Якщо Україна увійде, нехай навіть у незбалансовані, дискредитаційні для себе відносини з Європейським союзом, з втратою приблизно на 1,5 млрд дол. умов торгівлі – за розрахунками, на цю суму погіршиться торговельний баланс України. Україні це не вигідно. Але Україна в це входить. Для чого? Єдиний результат, який від цього відбувається – це закриття дверей до Митного союзу. Більше нічого ця угода не дає». – наголосив С. Глазьев.

«Ми повинні розуміти, що ми живемо в умовах ринку. А ми не живемо в умовах єдиного соціалістичного братерства. А умови ринку такі, що там конкурують господарюючі суб'єкти. Конкурують за свій прибуток, за свої інтереси. Якщо ми хочемо, щоб Україна отримувала ті переваги, які мають учасники єдиного економічного простору, – Білорусія і Казахстан – значить потрібно бути всередині, а не ззовні», – зазначив радник президента РФ (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2013. – 28.04).

Девять организаций партии «Батькивщина» требуют исключить из парламентской фракции депутатов, не голосовавших за отставку Кабинета Министров Н. Азарова. Об этом сказал сегодня на пресс-конференции народный депутат от «Батькивщины», глава киевской организации партии Ю. Одарченко.

Как передает корреспондент «ЛІГАБізнесІнформ», Ю. Одарченко отметил, что обращение к руководителю фракции А. Яценюку с требованием исключить из ее состава шестерых народных депутатов подписали Киевская городская и областная организации, Львовская, Херсонская, Хмельницкая, Крымская, Одесская, Черкасская и Ровенская областные организации.

По словам Ю. Одарченко, заявление передано А. Яценюку и будет рассмотрено на заседании фракции в ближайшее время. «Я знаю Арсения Петровича как принципиального человека и уверен в том, что он будет выполнять декларацию объединенной оппозиции о проведении честных и прозрачных выборов, которую он подписал», – отметил Ю. Одарченко (*Четверта Влада (http://4vlada.net)*). – 2013. – 26.04).

Главы областных организаций ВО «Батькивщина» выступили лично против экс-спикера Верховной Рады А. Яценюка, требуя выгнать из фракции депутатов, которые не голосовали за отставку Премьера Н. Азарова. Такое мнение выразил директор Института глобальных стратегий В. Карасев в комментарии изданию «Взгляд».

Он обратил внимание, что все эти шесть депутатов прошли в ВР по квоте А. Яценюка. «Через них идет финансирование фракции, и они контактируют с властью», – отметил эксперт. По его мнению, заявление облпарторганизаций «Батькивщины» вызвано тем, что А. Яценюк начал активно готовить объединение своей партии «Фронт змін» с «Батькивщиной» – чтобы затем возглавить объединенную партию.

«В “Батькивщине” многие недовольны Яценюком и не хотят, чтобы он стал во главе партии. Поэтому и вынесли этот скандал на публику», – пояснил В. Карасев. Он выразил мнение, что свергнуть А. Яценюка бунтовщикам пока не удастся, но не исключил этого в будущем.

«Сейчас у них не получится, этих людей никто исключать не будет. Они останутся во фракции, и инициаторы отставки это прекрасно понимают. Но капля камень точит. Если наберется критическая масса недовольных

Яценюком, то кресло под ним зашатается, и его могут свергнуть», – резюмировал В. Карасев.

Напомним, что восемь облпарторганизаций, а также столичная партиячейка потребовали исключить из фракции шесть депутатов ВР от «Батькивщины», вопреки решению фракции не проголосовавших за отставку Н. Азарова. Также сообщалось, что ряд депутатов планирует выйти из «Батькивщины» и создать новую группу на основе депутатов фракции БЮТ предыдущего созыва ВР (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 28.04).

Депутаты Верховной Рады от Коммунистической партии Украины обратились в Генеральную прокуратуру Украины с требованием отреагировать на незаконные решения Львовского и Ивано-Франковского горсоветов объявить День Победы днем скорби и траура с запретом вывешивать красные флаги. Об этом сообщил лидер КПУ П. Симоненко. По его словам, указанное решение – наглая и циничная провокация.

«Решение депутатов горсоветов Львова и Ивано-Франковска – это сознательное нарушение Конституции и законов Украины, направленное на разжигание вражды и гражданского противостояния в обществе, которое может привести к самым трагическим последствиям. Поэтому мы требуем немедленной реакции со стороны ГПУ», – резюмировал лидер коммунистов.

Как сообщалось, Львовский горсовет запретил использовать восьмого и девятого мая советскую и фашистскую символику в городе как оккупационную. Горсовет также объявил 8–9 мая днями скорби по погибшим во Второй мировой войне и жертвам тоталитарного режима. Аналогичное решение принял Ивано-Франковский горсовет (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 27.04).

За евроинтеграционные законы в Верховной Раде голосует конституционное большинство. Об этом заявил депутат ВР из фракции Партии регионов Д. Жвания в эфире телеканала «Интер».

«Сегодня уникальный случай в Украине, когда оппозиция и власть имеют общую точку зрения и голосуют вместе по всем вопросам, связанным с евроинтеграцией. Это даже больше, чем конституционное большинство, не голосует только фракция коммунистов», – отметил он.

Напомним, лидер Коммунистической партии Украины П. Симоненко заявил, что оппозиционные фракции «Свободы», «Батькивщины» и УДАР в Раде действуют в интересах правящей Партии регионов. По его словам, это наглядно показывает, кто есть кто в парламенте и кто настоящий хозяин так называемых оппозиционеров.

Ранее первый вице-спикер ВР И. Калетник сообщил, что оппозиционеры резко критикуют регионалов в парламенте только в присутствии журналистов с телекамерами. По его словам, как только

представители СМИ уходят, оппозиционеры дружески общаются с депутатами от Партии регионов (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 28.04).

Правительственный законопроект о реформировании НАК «Нефтегаз Украины» открывает дорогу к ручному управлению рынком и стратегическими предприятиями отрасли. Об этом говорится в распространенном заявлении партии УДАР.

«Правительство сознательно манипулирует обязательствами перед Европой. Вместо того, чтобы подавать законопроекты о конкретных реформах, Кабмин подает проекты, которые позволят ему получить контроль над рынком. Это напрямую противоречит целям и политике Евросоюза», – подчеркивается в нем. УДАР напоминает, что согласно действующему законодательству запрещается сдача в аренду стратегических предприятий, в первую очередь по управлению газотранспортной системой.

Примечательно, что по мнению правительства приватизация энергетической отрасли якобы не содержит рисков коррупции и не требует обсуждения с общественностью, как это указано в пояснительной записке к законопроекту, подчеркнул заместитель председателя партии В. Ковальчук.

«В Европе должны знать, что под видом европейских реформ украинская власть сегодня протягивает очередные инструменты дерибана страны. УДАР не допустит манипуляций власти и обмана граждан и европейских партнеров», – говорится в заявлении партии (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 27.04).

«Уряд хоче приватизувати, а точніше – вкрати об'єкти державної власності – газотранспортну систему, видобувні підприємства по нафті і газу та газосховища», – заявив голова фракції «Батьківщина» А. Яценюк журналістам у Сумах перед початком маршу «Вставай, Україно!» у суботу, 27 квітня.

Він додав, що відповідний проект закону внесений Кабінетом міністрів до Верховної Ради і нагадав, що свого часу парламент ухвалив закон про заборону приватизації ГТС. «Мова зараз навіть не іде про приватизацію ГТС – ідеться про те, що вони хочуть через рішення Кабінету міністрів або собі передати цю ГТС, або передати її сусідній державі без будь-якого конкурсу, без будь-якої відкритої процедури», – наголосив він. Голова фракції «Батьківщина» наголосив, що опозиція буде наполягати на тому, що цей закон є неприйнятним: «Це ніщо інше, як крадіжка державної власності».

А. Яценюк також нагадав, що в рамках саміту Україна – ЄС було підписано меморандум щодо модернізації газотранспортної системи: «Тому експлуатація ГТС повинна відбуватись Україною спільно з нашими європейськими партнерами, як було написано у відповідному меморандумі

уряду Ю. Тимошенко» (*Сайт партії «Фронт змін» (<http://frontzmin.ua>)*). – 2013. – 27.04).

Правоохоронці забезпечили громадський порядок під час проведення в Сумах загальнодержавної акції «Вставай, Україно!», яка була організована опозиційними політичними силами. Про це «УНН» повідомили у прес-службі УМВС України в Сумській області.

За повідомленням правоохоронців, в мітингу взяли участь близько 1800 громадян. Охорону громадського порядку на площі забезпечували близько 100 працівників міліції. «Акція завершена, заходи пройшли без порушень громадського порядку», – йдеться у повідомленні правоохоронців (*Украинские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>)*). – 2013. – 27.04).

У Черкасах відбулася акція «Вставай, Україно!». Про це «УНН» повідомили у прес-службі МВС. Порушень громадського порядку не зафіксовано.

У Черкасах відбувся марш, який очолили А. Яценюк, В. Кличко та О. Тягнибок (площа Дружби народів, біля пам'ятника Б. Хмельницькому). Станом на 16:00 в акції брало участь близько 400 громадян (*Украинские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>)*). – 2013. – 25.04).

Одной из причин существования в Украине почти 200 партий директор социологической службы «Украинский барометр» В. Небоженко объясняет желанием заработать на продаже политической силы перед выборами.

«На самом деле действующих в Украине не более 10–12 партий, остальные – номинальные. Часть из них появилась на продажу во время избирательной кампании, когда специально создают партию, чтобы на следующие выборы продать какому-то кандидату. Это очень распространено. Источником возникновения 50 % из них являются будущая коррупция», – отметил он.

По мнению эксперта, к причинам возникновения партий также следует отнести выход отдельного члена политсилы.

«Если люди не видят своих перспектив, выходят из партии и открывают новую. Кроме этого, определенные молодежные группы, которые видят определенные политические категории и пытаются представить их в партии. Причиной возникновения партий также является подражание. Например, прочитали в СМИ о либерально-демократической партии Японии и решили в Украине ее создать», – добавил он.

По словам В. Небоженко, большое количество партий указывает на неразвитость партийной структуры в Украине и отсутствие конкретных

политических интересов.

«Сегодня ни одна партия не связана с политическими интересами. Трудно понять, что общего между проблемами местного самоуправления и партией под названием Партия регионов, которая с логической точки зрения должна заниматься именно развитием регионов. Или партия «Батьківщина», она вообще не связана ни с какими идеологическими кодами, а только с лидером. Или «Фронт змін»... Такое название может возникнуть только в кабинетах и в головах обеспеченных политтехнологов», – считает он.

При этом эксперт считает, что тенденции в Украине изменятся.

«Несколько крупных партий: «Наша Украина», «Батьківщина», Партия регионов будут раскалываться на другие партии левого и правого толка. Поскольку они создавались под лидеров... Кстати, в Польше также было около 150 партий, а затем немало «умерло» и остались только основные», – отметил он.

Напомним, по данным Государственной регистрационной службы, в Украине существует 199 партий, из них четыре – на стадии ликвидации (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.04).

Українці готові провести до Верховної Ради п'ять політичних сил – Партію регіонів, ВО «Батьківщина», УДАР, ВО «Свобода» та КПУ.

Про це свідчать дані соціологічного дослідження, проведеного Центром ім. Разумкова.

Так, у разі проведення виборів до парламенту найближчим часом, за Партію регіонів готові проголосувати 22,1 % усіх опитаних, за «Батьківщину» – 18,4 %, за УДАР – 15,5 %, за «Свободу» – 9,3 %, за КПУ – 6,9 %.

Порівняно з початком березня зросла частка тих, хто має намір проголосувати за «Батьківщину», УДАР і за КПУ.

Електоральна підтримка інших політичних сил не змінилася.

У Західному регіоні три опозиційні партії – «Батьківщина», «Свобода», УДАР – очолюють електоральний рейтинг, маючи приблизно однакову підтримку.

У Центральному регіоні найбільшу електоральну підтримку має «Батьківщина», а на Півдні і Сході країни – Партия регіонів.

Відносна більшість громадян (37,4 %) з більшою симпатією ставляться до політичних партій, опозиційних до влади, 24 % більше симпатизують політичним силам, що підтримують владу, 8 % – тим партіям, які не підтримують владу, але й не перебувають в опозиції.

Ще для 13,1 % опозиційність чи не опозиційність партій не мають значення, а 14,6 % взагалі нікого не підтримують.

36,3 % опитаних вважають, що у новому скликанні Верховної Ради, порівняно з попереднім, ефективність діяльності опозиції не змінилася.

31,4 % респондентів дотримуються думки, що ефективність опозиції зросла, а 16,6 % – що, навпаки, вона знизилася.

31,6 % респондентів вважають лідером української опозиції Ю. Тимошенко, 22,9 % – А. Яценюка, 8,9 % – В. Кличка, 7,7 % – О. Тягнибока, 2,3 % – П. Симоненка, 1,6 % – А. Гриценка, 0,9 % – Ю. Луценка.

Ю. Тимошенко як лідера опозиції частіше за інших політиків називають жителі Заходу, Центру і Півдня країни, а на Сході – рівною мірою Ю. Тимошенко і А. Яценюка.

Під час дослідження, проведеного з 12 по 16 квітня 2013 р. було опитано 2010 респондентів віком від 18 років у всіх областях України, Києві та АР Крим за вибіркою, що репрезентує доросле населення України за основними соціально-демографічними показниками.

Вибірка опитування будувалася як багатоступенева, випадкова з квотним відбором респондентів на останньому етапі. Теоретична похибка вибірки (без врахування дизайн-ефекту) не перевищує 2,3 % з імовірністю 0,95 (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/04/29/6989176/>). – 2013. – 29.04).

ЕКОНОМІКА

Банкиры отмечают рост объема депозитов населения и предприятий в банковских учреждениях, причем в основной массе – это вклады в гривне. Эта тенденция помогает банкам увеличить объемы кредитования. Такое мнение содержится в распространенном Независимой ассоциацией банков Украины (НАБУ) сообщении об итогах деятельности банков в I квартале 2013 г., сообщает «Украинский Бизнес Ресурс».

«Рост активов банков был подкреплён соответствующим увеличением ресурсной базы. За это время средства предприятий и населения выросли на 3,97 млрд грн и 20,5 млрд грн. соответственно. Банки продолжают привлекать преимущественно срочные депозиты населения. По состоянию на начало апреля, в структуре ресурсной базы банков доля средств населения составляет 40 %, средств предприятий – 21 %», – отмечается в сообщении НАБУ. В ассоциации полагают, что такая тенденция сохранится.

Данные Национального банка Украины свидетельствуют о том, что в последние месяцы наблюдается приток преимущественно гривневых депозитов. По мнению экспертов, это связано со снижением девальвационных ожиданий, а также со все еще сохраняющимся высоким уровнем депозитных ставок, которые обеспечивают высокую доходность сбережений в национальной валюте. Согласно данным «Украинского индекса ставок по депозитам физлиц», который ежедневно составляется агентством Reuters, сейчас средняя ставка по годовому вкладу в гривне составляет 17,8 %. Еще в начале текущего года размер ставки по годовому депозиту составлял 19,38 %.

Ставки по валютным вкладам сейчас почти в три раза ниже, что на фоне

умеренного укрепления гривни делает валютные сбережения менее доходными. По данным валютного индикатора, за месяц доллар подешевел на 1,5 копейки, а евро – на 21 копейку (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 27.04).

Украина уже засеяла около 98 % требуемых площадей ранними зерновыми. Так, на 26 апреля ранними зерновыми и зернобобовыми было засеяно 98 % площадей из запланированных, что составило 2,8 млн га. Об этом сообщает сегодня Минагропрод.

Сев ранних зерновых при этом завершен в 15 регионах страны. При этом сев поздних яровых в стране продолжается. Так, кукуруза на данный момент засеяна на площади 1,58 млн га или 33 % от запланированного, подсолнечник был засеян на площади 2 млн га, а сахарная свекла – на 0,2 млн га или на 69 % запланированных площадей. При этом 93,6 % озимых зерновых к 26 апреля находятся в хорошем состоянии – сообщает Минагропрод (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 27.04).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком» (м. Київ) збільшило чистий прибуток у 2012 р. на 44,9 % або на 97,9 млн грн порівняно з 2011 р., до 316 млн грн (за міжнародними стандартами фінансової звітності). Про це йдеться в повідомленні підприємства в системі розкриття інформації Державної комісії з цінних паперів та фондовому ринку України, передає «УНН».

Дохід від реалізації продукції підприємства збільшився на 2,9 %, до 8 млрд 50,2 млн грн, чиста виручка становила 6 млрд 785 млн грн, собівартість реалізованої продукції скоротилась на 1,1 %, до 4 млрд 639,7 млн грн.

Валовий прибуток «Укртелеком» в 2012 р. становив 2 млрд 145,3 млн грн., що на 14,4 % більше, ніж в 2011 р.

Зокрема, за повідомленням підприємства, чистий дохід від реалізації місцевого трафіку та абонентської плати в 2012 р. становив 2 млрд 705,9 млн грн, інтернет-послуг – 1 млрд 275,9 млн грн, міжміського трафіку – 692,3 млн грн, оренди каналів та плати за доступ до ліній фіксованого зв'язку – 416,8 млн грн, послуг, наданих іноземним операторам – 501,3 млн грн, міжнародного трафіку – 272, 5 млн грн, доходи від реалізації інших телекомунікаційних проектів – 243,9 млн грн.

Покращення фінансового результату роботи в 2012 р. у компанії пояснюють реалізацією спецпроектів: «Вибори» та «Євро-2012». «Крім того на покращення фінансового результату вплинуло скорочення витрат діяльності за рахунок проведеної роботи по їх оптимізації, оптимізації чисельності персоналу та деякими змінами в обліковій політиці компанії», – повідомили в «Укртелекомі».

ПАТ «Укртелеком» займає лідируючі позиції на ринку послуг

фіксованого телефонного зв'язку України. Компанія охоплює близько 70 % ринку послуг місцевого телефонного зв'язку та 72 % ринку послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку.

Власником 92,79 % акцій «Укртелекому» є ТОВ «ЕСУ» (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 26.04).

Глобальный продовольственный кризис и активность отечественных аграриев возрождают мечты Украины о статусе житницы мира: сельское хозяйство уже обеспечивает четверть украинского экспорта, завоевывая новые рынки, пишет журнал «Корреспондент». Издание констатирует, что высокими темпами экспансии на внешних рынках может похвастать все отечественное сельское хозяйство: за последнее десятилетие объем экспорта агропродукции из Украины возрос в 7,5 раз – с 2,4 млрд дол. в 2002 г. до 17,9 млрд дол. в 2012 г.

Продукцию украинских аграриев покупают по всему миру – в пятерку главных импортеров входят Египет, Россия, Испания, Индия и Иран. Хитом продаж на зарубежных рынках являются украинские зерно, растительное масло, соя, рапс и отходы масложировой промышленности.

Следует отметить, что главной причиной стремительного роста украинского экспорта эксперты называют глобальный рост спроса на продукты питания, подталкивающий цены на рынке все выше.

Так, по данным Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН, за десятилетие мировой спрос на зерновые вырос более чем на 20 % – с 1,9 млрд т в 2002 г. до 2,3 млрд т в 2012 г. За этот же период индекс цен, измеряемый организацией для группы злаковых, взлетел на 255 %.

Издание резюмирует, что на этом фоне у Украины есть все, чтобы стать одной из главных житниц планеты. «Благодаря своему потенциалу Украина может зарабатывать не только большие деньги, но и производить больше продовольствия [на экспорт], – считает посол США в Украине Дж. Теффт. По его словам, в мире существует большая потребность на сельскохозяйственную продукцию, и Украина может играть одну из ведущих ролей в этом направлении. В то же время, утверждают специалисты, потенциал украинских черноземов используется далеко не на 100 %.

Издание поясняет, что чрезмерная госрегуляция сферы, высокие ставки банковских кредитов, коррупция, отсутствие гарантий прав собственности сдерживают инвесторов от вложений в долгосрочные проекты, без которых не способны полноценно развиваться целые отрасли сельского хозяйства (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 27.04).

Середня зарплата в Україні в березні 2013 р. збільшилася на 5,5 % порівняно з лютим цього ж року, а в порівнянні з березнем 2012 р. – на 9,9 %. Про це йдеться в повідомленні Держстату, згідно з яким середня

заробітна плата штатних працівників в Україні березні 2013 р. становила 3,212 тис. грн.

Найвищий рівень зарплат зафіксований у Києві, де середня заробітна плата в березні становила 4,998 тис. грн, найнижчий – у Тернопільській обл. – 2,242 тис. грн.

Як повідомлялося, середня заробітна плата штатних працівників в Україні в лютому 2013 р. становила 3,044 тис. грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 27.04*).

Україна найближчим часом має намір збільшити виробництво урану. Про це повідомив міністр Е. Ставицький.

Він також зазначив, що Новокосятинівське родовище уранових руд – це базова складова уранової промисловості України. Також міністр підкреслив, що освоєння Новокосятинівського родовища дозволить поетапно збільшити випуск продукції до рівня потреби України в природному урані і створити базу для подальшого розвитку урановидобувної промисловості країни.

Як повідомлялося, Кабінет міністрів затвердив проект будівництва підприємства на базі Новокосятинівського родовища уранових руд загальною кошторисною вартістю 6,518 млрд грн. Потужність підприємства з виробництва руди складе 1,5 млн т на рік, з переробки руди – 0,5 млн т на рік (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 26.04*).

Відтепер з електронним ключем, виданим у Міністерстві доходів і зборів, можна звітувати до органів Пенсійного фонду та статистики.

Новий ключ електронного підпису (виданий Акредитованим центром сертифікації ключів Міндоходів), дає змогу звітувати в режимі он-лайн не лише до органів Міндоходів, а й до органів державної статистики України та Пенсійного фонду України. Для цього можна використати безкоштовний он-лайн сервіс iFinZvit.

За офіційними даними, за три місяці 2013 р. видано 217 тис. безкоштовних електронних ключів. Власниками цифрових підписів стали 147,2 тис. осіб. Такими послугами вже скористалися 34 тис. юридичних осіб, які замовили 82,6 тис. посилених сертифікатів (*Податкова правда (http://ppravda.com.ua/novini). – 2013. – 27.04*).

Україна не рассчитывает на то, что в 2013 г. будут восстановлены поставки газа из Туркменистана.

Так, импорт газа из Туркменистана был заморожен еще в 2006 г. – об этом сообщается в проспекте эмиссии, который был подготовлен Минфином. В документе сообщается о том, что правительство Украины на возобновление поставок газа в 2013 г. не рассчитывает.

При этом Туркменистан подтвердил, что ресурсы для того, чтобы обеспечить импорт топлива в Украину, имеются, а поставки топлива будут возможны тогда, когда условия транзита газа из Туркменистана будут согласованы с Россией.

Как известно, 13 февраля этого года «Нефтегаз Украины» и «Туркменгаз» поставили подписи под меморандумом про поставки газа в Украину (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 26.04).

Как показал последний индекс деловой уверенности Regus, 84 % украинских компаний планируют сохранить или увеличить численность штата в 2013 г. Опрос, в котором приняли участие представители более чем 26 тыс. компаний из 90 стран, показал, что украинские компании в первую очередь планируют нанимать новых специалистов по маркетингу и продажам. Эта тенденция сохраняется, несмотря на снижение индекса деловой уверенности в Украине по сравнению с октябрём 2012 г.

Практически четверть (22 %) компаний планируют увеличить численность штата на 5 % или более, а представители 51 % организаций считают, что их фирмы наймут больше менеджеров по продажам или маркетингу, а 38 % считают, что им требуется дополнительный оперативный персонал.

«Удивляет больше всего не то, что компании планируют набирать сотрудников, но то, что они собираются инвестировать в продажи и маркетинг – это означает, что они считают, что пришло время действовать активно и агрессивно, – утверждает Ю. Чернышова, представитель компании Regus, ведущего мирового поставщика решений для гибкой организации рабочего пространства. – Это означает, что в ближайшие месяцы на рынке повысится спрос на специалистов по продажам и маркетингу. Компании должны понимать, как привлекать и удерживать лучших специалистов в этих областях, которые помогут им сохранить конкурентоспособность на рынке».

Ю. Чернышова также отмечает: «Все тренды указывают на то, что гибкая организация работы перестанет быть «дополнительным бонусом» к условиям труда – она станет обязательным условием и будет играть ключевую роль при привлечении и удержании лучших сотрудников любой компании. Сейчас работать начинают молодые люди, которые относятся к работе не так, как старшее поколение – вместо более традиционных забот их умы занимает мобильность и качество жизни. Кроме того, у гибкой организации есть и другие преимущества – она помогает компаниям сократить постоянные затраты на рабочие места и повысить сотрудников» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.04).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

1,5–2 млн громадян України выезжают за границу, чтобы трудоустроиться, причем из них 30 % – женщины. Об этом сообщила главный научный сотрудник Национального института стратегических исследований Е. Малиновская. По ее словам, женская миграция отличается от мужской по ряду параметров, в частности, женщины имеют образование выше, чем мужчины-мигранты. Кроме того, женская миграция отличается от мужской по продолжительности пребывания за рубежом. Женщины, в среднем, выезжают на десять лет, работая в домашних хозяйствах, и чаще навсегда остаются за границей (*Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.04*).

ПАО «Укрнафта» сократило прибыль по международным стандартам финансовой отчетности (МСФО) в I квартале 2013 г. до 334,9 млн грн, или на 43,1 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 г.

Об этом сообщило государственное Агентство по развитию инфраструктуры фондового рынка Украины при Национальной комиссии по ценным бумагам и фондовому рынку (НКЦБФР).

Чистый доход «Укрнафты» за первые три месяца года снизился на 5,6 %, составив 3,26 млрд грн, валовая прибыль упала на 28,6 %, до 775,9 млн грн.

Всего за отчетный период «Укрнафт» реализовала 448,3 тыс. т нефти общей стоимостью 3,268 млрд грн (с НДС и отчисления платы за пользование недрами), и нефтепродуктов на 1,817 млрд грн (с НДС). Основными покупателями нефти стали ПАО «Укртатнафта» и ОАО НПК «Галичина».

Стоимость экспортированного товара составила 43,234 млн грн. Продукция собственного производства компанией не экспортировалась.

По итогам I квартала 2013 г. добыча «Укрнафтой» нефти сократилась на 7,7 % по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, составив 454,86 тыс. т, газового конденсата – на 3,4 % (до 49,42 тыс. т), газа – на 5,4 % (до 473,22 млн куб. м), в том числе природного – на 5,6 % (до 369,96 млн куб. м).

Ранее сообщалось, что Министерство энергетики и угольной промышленности в этом году планирует сократить закупки российского газа на 7,5 млрд куб. м, или на 23 % (*Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 26.04*).

Парламент Греции в воскресенье, 28 апреля, поддержал законопроект, предусматривающий увольнение 15 тыс. госслужащих до

конца 2014 г., сообщает Agence France-Presse. За законопроект проголосовали 168 депутатов парламента (123 голосов против, один – воздержался).

Сокращение численности занятых в госсекторе – одно из ключевых условий, на которых международные кредиторы – ЕЦБ, ЕС и МВФ – готовы выделить Греции очередной пакет финансовой помощи в размере 8,8 млрд евро.

Новый закон также ускоряет процедуру увольнения госслужащих и вводит конкурсный отбор для ряда профессий. Существовавшая ранее в Греции система трудовых отношений в госсекторе фактически гарантировала пожизненную занятость, а отсутствие конкурсного набора делало процедуру устройства на работу непрозрачной и потенциально коррупционной.

В день голосования по проекту закона у здания парламента прошла акция протеста, в которой приняли участие около 800 человек. Представители профсоюзов, организовавших демонстрацию, указывали на то, что увольнение госслужащих, в числе прочих негативных последствий, приведет к росту безработицы в стране, уже составляющей 27 %.

Греция с 2010 г. фактически находится на грани дефолта. Евросоюз и МВФ были вынуждены за это время выделить Греции в общей сложности 240 млрд евро в виде финансовой помощи. В обмен международные кредиторы потребовали от Афин принять ряд жестких мер, направленных на сокращение дефицита госбюджета, которые крайне непопулярны среди жителей страны (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 29.04).

Страны Азии возглавят процесс восстановления мировой экономики, показав по итогам текущего года рост в 5,7 %, сообщается в докладе Международного валютного фонда, пишет «РИА Новости».

«После года слабых экономических показателей ускорению темпов экономического роста региона во многом способствует сохранение устойчивого внутреннего спроса. Потребление и частные инвестиции будут поддерживаться благоприятными условиями на рынке труда на фоне минимального уровня безработицы в ряде стран региона», – говорится в документе.

Аналитики МВФ также отметили важность повышения спроса со стороны Китая и стимулирующих мер правительства Японии. «Для некоторых из наиболее передовых стран с открытой экономикой спрос со стороны Китая и Японии так же важен, как спрос со стороны США и Европы», – говорится в докладе фонда.

В то же время эксперты МВФ отмечают и наличие рисков для будущего экономического развития азиатских стран. К таким рискам относятся растущее экономическое неравенство, вероятность замедления темпов развития экономики КНР, слабый эффект от мягкой монетарной политики правительства Японии, а также перебои в торговле в связи со стихийными

бедствиями или геополитической напряженностью (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 29.04).

Экспорт иранской нефти в 2012 г. сократился на 27,4 % – всего Иран экспортировал нефти на 69 млрд дол. против 95 млрд дол. в 2011 г. Об этом сообщило накануне Информационное управление при министерстве энергетики США, передает телеканал Fox News.

Причиной снижения объемов экспорта нефти стали экономические санкции, наложенные США и Евросоюзом. Поставки нефти уменьшились до 1,5 млрд баррелей в день, в то время как в 2011 г. они составляли 2,5 млрд баррелей в день. На 1 % уменьшилось потребление жидкого топлива внутри страны, а также уменьшился объем иностранных инвестиций в нефтяную промышленность. При этом доходы от экспорта нефти составляют до 50 % поступлений в бюджет Ирана.

Летом 2012 г. США, Канада, Великобритания и государства ЕС ввели целый ряд санкций в отношении Ирана, которые привели к обвалу курса иранской валюты и серьезным экономическим сложностям. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 27.04).

Безработица в Испании взлетела на новую рекордную отметку в 27,2 % в I квартале 2013 г. Согласно только что опубликованным официальным данным, общее число безработных в стране превысило шесть миллионов, хотя темпы роста безработицы снизились.

Экономический кризис, который начался пять лет назад, особенно сильно отразился на строительной отрасли в Испании и привел к массовой безработице в этом секторе. Позднее к этому добавился финансовый кризис.

Тем временем в Мадриде должна пройти большая демонстрация протеста против мера экономии, которые осуществляет правительство.

Премьер-министр М. Рахой собирается объявить сегодня, 26 апреля, о новых финансовых и политических мерах по выводу страны из состояния хронической рецессии. По уровню ВВП Испания стоит на четвертом месте в Евросоюзе.

На прошлой неделе Международный валютный фонд пересмотрел в сторону понижения прогноз относительно роста испанской экономики. МВФ предвидит сокращение ВВП страны на 1,6 % – ранее прогнозировалась цифра 1,5 %. В заявлении МВФ говорится, что уровень безработицы в Испании достигнет 27 % в этом году, а затем начнет снижаться.

Такой масштабной безработицы не наблюдалось в Испании с 1976 г., когда после смерти диктатора Франко начался переход страны к демократической форме правления. Уровень безработицы, который составлял 7,9 % в середине 2007 г., начал безостановочный рост в 2008 г., когда в Испании лопнул спекулятивный бум в сфере недвижимости.

Премьер-министр М. Рахой заявил, что ситуация с занятостью в течение всего года «не будет позитивной, но при этом не такой плохой, как в предшествовавшие годы». «В следующем году наша экономика возобновит рост, и появятся новые рабочие места», – пообещал премьер.

Тем временем во Франции, второй по масштабам экономики стране еврозоны, также ожидается обнародование официальных данных о рекордно высоком уровне безработицы. Об этом сообщает ВВС (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 26.04).

У березні 2013 р. обсяг депозитів, розміщених в кіпрських банках, скоротився на 3,9 % (1,8 млрд євро) і становив 44,6 млрд євро. Про це передає «Лента.ру» з посиланням на Bloomberg.

Очевидно, мається на увазі тільки той період місяця, протягом якого власники рахунків на Кіпрі мали доступ до своїх коштів: з середини березня місцеві банки не працювали протягом двох тижнів.

Відтік коштів з депозитів триває вже 10 місяців поспіль, причому темпи відтоку поступово збільшуються. Так, у лютому обсяг коштів на рахунках у кіпрських банках скоротився на 2,2 %, а у січні був зафіксований аналогічний показник. Ті, хто виводив кошти з кіпрської банківської системи до середини березня, зміг врятувати свої заощадження.

Як повідомлялося, експерти оцінили втрати вкладників на Кіпрі в 14 млрд євро (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua)). – 2013. – 26.04).

Кипрская экономика сократится в текущем году на 9–12 % из-за решения Еврогруппы о принудительном списании незастрахованных банковских депозитов. Такой вывод содержится в опубликованном Экономическим исследовательским центром Университета Кипра прогнозе на 2013 г.

Эксперты при этом предупредили, что спад может быть еще более резким, поскольку в своих расчетах они не учитывали воздействия на экономику введенных правительством в середине марта жестких мер по ограничению как внутренних, так и международных банковских операций, а также последствий консолидации ведущих банков страны и в целом потери доверия к финансовому сектору Кипра.

В докладе исследовательского центра Университета Кипра также отмечается, что безработица в 2013 г. увеличится до 20 %. В настоящее время она составляет 15 %. Инфляция в стране будет находиться на уровне около 1 %.

Кипрские эксперты считают, что в текущем году импорт товаров на остров сократится примерно на 22 %, а экспорт снизится в пределах 2–6 %. В то же время они прогнозируют рост на 2–4 % туристического потока в республику.

В отчете Экономического исследовательского центра Университета

Кипра приветствуются объявленные на днях президентом Н. Анастасиадисом меры по перезапуску экономики страны после тяжелого решения Еврогруппы, которое фактически ликвидировало устоявшуюся экономическую модель, основанную на оказании международных финансовых услуг.

Эксперты назвали принятый правительством пакет мер шагом в правильном направлении, который поможет повысить доверие к экономике страны, укрепить социальную сплоченность общества и до известной степени сдержать падение спроса. Тем не менее, в докладе подчеркивается, что эти меры не в состоянии остановить тенденцию к спаду в экономике. Об этом сообщает «ИТАР-ТАСС» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 27.04).

Эксперты Центра экономических исследований Университета Кипра предлагают ряд мер по преодолению экономического кризиса. По их мнению, правительство Кипра должно привлекать иностранные инвестиции, а не вклады, пишет «РИА Новости».

По мнению ученых, ЕС использовал Кипр для того, чтобы дать всем понять, что он не благотворительное учреждение и каждое государство-член Евросоюза должно само отвечать за последствия экономической беспомощности. Однако то, что кипрская экономика была разрушена в еврозоне, не означает, что выход из евро поможет ее восстановлению, уверены авторы.

«Наоборот, участие в еврозоне в значительной степени позволило кипрской экономике воспользоваться таким уровнем кредитования, <...> только с сильной валютой – по крайней мере, такой, как евро – может быть восстановлено доверие к экономике», – говорится в исследовании. По этой причине эксперты считают, что любое обсуждение варианта выхода из евро нереально и мешает формированию политики по выходу из рецессии.

Эксперты Центра предлагают ряд мер по преодолению экономического кризиса. В частности, они полагают, что правительство должно привлекать иностранные инвестиции, а не вклады.

В исследовании отмечается также, что проценты по депозитам в кипрских банках последние пять лет были выше, чем в среднем по еврозоне, что можно считать приростом капитала и обложить налогом. Например, если средний процент по вкладам на Кипре за пять лет был 4 %, в то время как в еврозоне только 2 %, то возможно введение налога по ставке в 10 % со средней суммы депозитов в кипрских банках за пять лет – с 2008 по 2012 г. По мнению ученых, это было бы оправдано с точки зрения критериев экономической эффективности, поскольку происшедшее за этот период стало результатом искажения на финансовом рынке.

Центр экономических исследований предлагает также одновременно сократить заработную плату в государственном секторе и налог на прибыль. В таком случае снижение поступлений от налогов компенсируется

сокращением расходов на зарплату в государственном секторе и не скажется негативно на финансовой ситуации в стране (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 28.04).